

MAJANDUSAASTA ARUANNE

01. jaanuar 2019 kuni 31. detsember 2019

Transpordi Varahalduse OÜ

Registrikood: 12927802

Suur-Ameerika 1

Tallinn, 10122

Eesti

E-post: tvh@tvh.ee

Audiitor: AS Deloitte Audit Eesti

Majandusaasta algus: 01. jaanuar 2019

Majandusaasta lõpp: 31. detsember 2019

Sisukord

Tegevusaruanne.....	2
IFRS RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE.....	8
Kasumi- ja muu koondkasumi aruanne	11
Finantsseisundi aruanne	12
Omakapitali muutuste aruanne.....	13
Rahavoogude aruanne	14
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD	15
Lisa 1. Arvestuspõhimõtted.....	15
Lisa 2. Müügitulu	26
Lisa 3. Renditeenuse osutamisega seotud kulud	26
Lisa 4. Mitmesugused tegevuskulud	27
Lisa 5. Finantstulud ja -kulud.....	27
Lisa 6. Materiaalne põhivara	28
Lisa 7. Raha ja raha ekvivalendid.....	29
Lisa 8. Finantsinstrumendid	30
Lisa 9. Nõuded ja ettemaksed.....	31
Lisa 10. Võlad ja ettemaksed.....	32
Lisa 11. Osakapital	32
Lisa 12. Tulevaste perioodide tulu	32
Lisa 13. Muud kohustised.....	33
Lisa 14. Emiteeritud võlakirjad	33
Lisa 15. Seotud osapooled.....	36
Lisa 16. Finantsriskide juhtimine	37
Lisa 17. Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud.....	39
Lisa 18. Sündmused pärast aruandekuupäeva	40
Lisa 19. Tingimuslikud kohustused.....	40
Juhatuse ja nõukogu liikmete allkirjad	42
KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK	43

Tegevusaruanne

Asutamine

OÜ Transpordi Varahaldus (edaspidi "TVH" või "Äriühing") on äriühing, mis on asutatud 30. septembril 2015 Eesti Vabariigi kui ainuosaniku poolt eesmärgiga tegutseda investeerimisühinguna (IFRS 10 kohaselt pole tegemist investeerimisüksusega), mis rahastab ja haldab investeringuid põhivarasse transpordi valdkonnas (sealhulgas omandamine ja rentimine). Äriühing kanti äriregistrisse 9. oktoobril 2015.

Äriühingu äriplaani

Äriühingu asutamisel 2015. aastal nägi ainuosanik ette äriplaani, mille peamine eesmärk oli võtta üle Kanada ekspordiagentuuri Canada (EDC) kolme lennukiga tagatud laen ning jätkata nende õhusõidukite finantseerimist liisinguvõtjatele.

Arvestades, et äriühingu algse äriplaani eesmärgid täideti edukalt 2016. aastal (lisaks omandati ja renditi välja täiendav neljas lennuk), valmistas juhatus ette ning nõukogu kiitis 2017. aprillis heaks äriühingu täiendatud äriplaani aastateks 2017–2021, milles edasise äritegevuse aluseks valiti stsenaarium „konservatiivne kasv 1“.

Täiendatud äriplaani hindas eelnevalt sõltumatu ekspert Lufthansa Consulting Group, kinnitades selle vastavust turuinvestori printsiibile. Äriplaani teostamiseks omandati 2018. aastal kaks täiendavat Bombardier CRJ900 lennukit suurendades sellega TVH lennukipargi kuuetele lennukile.

2018. aasta detsembris teostas äriühing seitsmenda Bombardier CRJ900 lennuki omandamise ja tagasirentimise tehingu, millele eelnevalt töötati välja ka TVH täiendatud äriplaani aastateks 2019–2023.

Lähtudes äriühingu äriplaani iga-aastase uuendamise põhimõttest valmistas juhatus ette ning nõukogu 18. detsembril 2019 kiitis heaks TVH äriplaani aastateks 2020–2024, milles lisaks senisele põhitegevusele (õhusõidukite finantseerimisteenused liisinguvõtjatele) on täiendava tegevusena ette nähtud ka õhusõidukite käitamiseks vajalike varuosade, komponentide ja tööriistade liising.

Äriühingu lennukipark

Äriühingu lennukipark koosneb seitsmest Bombardier CRJ900NG lennukist, mille seerianumbrid on MSN 15211, MSN 15250, MSN 15261, MSN 15262, MSN 15267, MSN 15277 ja MSN 15206, mis kõik on 88-istmelises konfiguratsioonis. Kõik lennukid on registreeritud Lennuametis, omanikuks TVH ja operaatoriks Regional Jet OÜ. Regional Jet OÜ on Nordic Aviation Group AS („Nordica“) ja LOT ühisomandis olev äriühing, mis pakub Nordicale, LOT-ile, SAS-le ja teistele klientidele reisilennuliinide opereerimise (ACMI) teenuseid.

Enne iga eelnimetatud tehingut on sõltumatult lennundusvaldkonna eksperdilt saadud kinnitus, et lennukite soetushind ja renditingimused vastavad turutingimustele ja järgitakse turumajandusliku investeerimise põhimõtteid (MEIP).

Omaniku ootused

Kehtivad omaniku ootused on kehtestatud Majandus- ja taristuministri poolt 16. juunil 2017. Omaniku ootused on kättesaadavad ühingu koduleheküljel aadressil <https://tvh.ee/et/omaniku-ootused/>.

Eesti Vabariik on Äriühingule kehtestanud kolm peamist ootust:

- tegeleda valitud valdkonnas efektiivse majandustegevusega, mis tagab äriühingu arengu ja riigile optimaalse ning stabiilse omanikutulu;
- täita riigi kehtestatud strateegilisi eesmärgi vastavalt äriühingu suhtes kohaldatavatele seadustele, regulatsioonidele ja arengukavadele;
- olla Eesti äriühingutele heaks eeskujuks heade juhtimistavade, sotsiaalse vastutuse ning kõrge ärikultuuri poolest.

Vastavalt riigivaraseadusele on äriühing loodud valdavalt tulu saamiseks asutatud äriühinguna ja äriühingu tegevuse eesmärk on toimida investeerimisettevõtjana, kes finantseerib ja haldab investeringuid põhivaradesse transpordisektoris (sealhulgas varade omandamine ja rendile andmine).

Riigi kui omaniku ootus on, et vabal turul opereeriv riigi äriühing maksab stabiilset omanikutulu (dividende). OÜ Transpordi Varahaldus omanikutulu ootused on fikseeritud äriühingu äriplaanis ning see lähtub eespool kirjeldatud optimaalse kapitalistruktuuri säilitamise eesmärgist. Omaniku ootus on, et äriühingu tegevus oleks kasumlik, kuid arvestades, et äriühing on asutamisjärgses arendamise- ning kasvufaasis, ei ole omanik lähiaastatel dividendide maksmist kavandanud.

Äriühing peab tagama oma tegevuse jätkusuutlikkuse pideva uuendus- ja arendustööga ning vajalike investeringutega. Investeringud peab olema võimalik katta äriühingu põhitegevuse rahavoogudest (vajadusel laenukapitali kaasates) ning riik reeglina täiendavaid omakapitaliinvesteringuid äriühingutesse ei tee.

Kapitali juhtimine

Vastavalt omaniku ootustele on Äriühingu kui rahvusvahelises õhusõidukite pikaajalises liisinguäris tegutseva investeerimisettevõtte optimaalseks omakapitali proportsiooniks tööstusharule tüüpiliselt ja väljaantud võlakirjade tingimustest lähtuvalt vahemik 25%-50% koguvaradest, millest Äriühing oma finantsplaanide koostamisel lähtub.

31.12.2019.a. seisuga on antud suhe 52%, arvestades omakapitali 44 833 tuhat eurot ning koguvarade summat 86 045 tuhat eurot (31.12.2018.a. seisuga – 49%, arvestades omakapitali 41 607 tuhat eurot ning koguvarade summat 85 341 tuhat eurot).

Äriühingu juhtimine

Majandus- ja taristuministri poolt vastu võetud omaniku ootuste kohaselt ei ole Äriühingul töötajaid ning kvaliteetset juhtimisteenust ostetakse vabalt turult sisse. TVH-d juhitakse kahe juhatuse liikme - Ergo Blumfeldt ja Tõnis Tamme poolt, kellega äriühing on sõlminud juhatuse liikme lepingud. Lisaks on advokaadibürooga TRINITI sõlmitud juhtimisteenuste osutamise leping.

Äriühingu tegevust planeerib, korraldab juhtimist ning teostab järelevalvet juhatuse tegevuse üle nõukogu, mis alates 2017. aasta maist on kolmeliikmeline: Maigi Pärnik-Pernik (esimees), Katrin Andre ja Kaupo Raag.

Käesoleva aastaaruande perioodil pidas nõukogu 8 koosolekut, s.h võttis vastu järgmised olulised otsused:

- nõusolek juhatusele siseaudiitori teenuse osutajaga lepingu sõlmimiseks;
- äriühingu 2018. majandusaasta aruande kinnitamine;
- nõusolek juhatusele varuosade, komponentide ja tööriistade ostmiseks, väljarentimiseks ja seonduvaks tasa-arvelduskokkuleppeks;
- siseauditi 2019/2020 I poolaasta tööplaani heakskiitmine;
- uuendatud äriplaani heakskiitmine aastateks 2020-2024;
- äriühingu investeringute- ja finantsplaaniplaani heakskiitmine 2020. majandusaastaks.

Äriühingu juhatus täidab oma kohustusi, mis on tavaliselt kooskõlas Finantsinspektsiooni poolt vastu võetud Hea Ühingujuhtimise Tava (CGP) soovituslike suunistega. Lisaks CGP-le kohaldub riigivaraseadus, kuna 100% Äriühingu osadest kuulub Eesti Vabariigile. See tähendab, et kõiki CGP vorminõudeid ei pea äriühing järgima, eriti nõudeid seoses nõukogu koosseisu ja ainuosaniku koosolekute kokkukutsumisega. Siiski on oluline märkida, et see ei mõjuta äriühingu võlausaldajate ja ainuomaniku õiguste kaitset.

Hea Ühingujuhtimise Tava (CGP) aruanne 2019

Tulenevalt riigivaraseaduse § 88 lõike 1 punktist 10 ja Äriühingu põhikirja punktist 5.2.1 on Äriühingul kui riigi äriühingul kohustus rakendada äriühingu juhtimisel CGP-d ning kirjeldada selle järgimist majandusaasta aruande koosseisus.

CGP kohaselt on sealkirjeldatud põhimõtted emitendile täitmiseks soovituslikud ning iga emitent otsustab ise, kas ta võtab need põhimõtted enda juhtimise korraldamise aluseks või mitte. Emitent kirjeldab “täidan või selgitan” põhimõtte kohaselt emitendi juhtimistavasid CGP aruandes ning kinnitab, kas ta järgib CGP-d või mitte. Kui emitent ei järgi CGP-d, esitab ta aruandes mittejärgimise põhjused.

Tulenevalt asjaolust, et Äriühingul on üks osanik (Eesti Vabariik), kuid CGP on järgimiseks eelkõige äriühingule, mille aktsiad on võetud kauplemisele börsil, siis mitmed CGP sätted on johtuvalt Äriühingu suhtes kohaldamatud või oleks nende kohaldamine ebamõistlik ning kulukas. Käesolev aruanne kirjeldab Äriühingu juhtimist ning CGP järgimist juhtimises 2019. aastal, järgides CGP struktuuri.

1. Üldkoosolek

1.1. Aktsionäride õiguste teostamine

Äriühing järgib CGP-s sisalduvaid aktsionäride/osanike õiguste teostamise ja nende tagamise põhimõtteid. Äriühingu kõrgeimaks juhtimisorganiks on osanike koosolek. Äriühingu ainuosanikuks on Eesti Vabariik, mille osanikuõigusi riigivara valitsema volitatud asutusena teostab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, mille esindajaks osanike koosolekul on majandus- ja taristuminister. Tulenevalt asjaolust, et Äriühingul on üks osanik, siis Äriühing ei järgi ega saagi järgida CGP-d osas, mis käsitleb nn kontrollivat aktsionäri/osanikku või aktsionäride/osanike ebavõrdse kohtlemise ärahoidmist. Äriühing järgib RVS §-s 82 (teabe vahetamine) sätestatut.

1.2. Üldkoosoleku kokkukutsumine ja avaldatav teave

Äriühing järgib CGP-s sisalduvaid osanike koosoleku kokkukutsumise ja avaldatava teabe põhimõtteid. Tulenevalt asjaolust, et Äriühingul on üks osanik, siis Äriühing ei järgi CGP-d osas, mis näeb ette koosoleku teate, koosoleku päevakorra ja sellega seonduva teabe avaldamise päevalehes ning veebis.

Äriühing järgib nii üldkoosolekute kokkukutsumisel kui ka nende läbiviimisel Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisel olevate riigi enamusosalusega äriühingute üldkoosolekute töökorda. Äriühing järgib RVS §-s 82 (teabe vahetamine) sätestatud.

1.3. Üldkoosoleku läbiviimine

Äriühing järgib CGP-s sisalduvaid osanike koosoleku läbiviimise põhimõtteid.

Tulenevalt asjaolust, et Äriühingul on üks osanik, siis Äriühing ei järgi CGP-d osas, mis näeb ette koosolekute jälgimise sidevahendi kaudu (nt internet).

Äriühingu osanike korraline koosolek toimub üks kord aastas. Muudel juhtudel vormistatakse ainuosaniku otsus vastavalt äriseadustiku nõuetele kirjalikult. Isikute osalemise puhul koosolekul (nt audiitor) lähtutakse äriseadustiku nõuetest.

2. Juhatus

2.1. Ülesanded

Äriühing järgib CGPs sisalduvaid juhatuse ülesannete täitmise ja kvaliteedi põhimõtteid.

2.2. Koosseis ja tasu

Äriühing järgib CGP-s sisalduvaid juhatuse koosseisu ja tasu põhimõtteid.

Äriühingu juhatuse liikmeteks on Ergo Blumfeldt ja Tõnis Tamme. Tulenevalt asjaolust, et Äriühingul on kaks juhatuse liiget, millisel juhul ei näe äriseadustik ette kohustust valida juhatuse esimeest, siis Äriühing ei järgi CGP-d osas, mis näeb ette juhatuse esimehe valimise.

Tulenevalt asjaolust, Äriühingus puuduvad pikaajalised preemiasüsteemid, siis Äriühing ei järgi CGP-d osas, mis käsitleb preemiasüsteeme, aktsiaoptsoone, lahkumishüvitisi, jne ning nende kohaldumise põhimõtteid.

Äriühingu juhatuse liikmete tasud 2019. aastal oli 7500 eurot (bruto). Äriühing avaldab nimetatud tasude suurusd ka oma veebilehel nõukogu aruande osana. Äriühing järgib RVS §-s 80 (nõuded juhtorgani liikme kandidaatidele), §-s 86 (juhatuse liikme tasustamine) sätestatud.

2.3. Huvide konflikt

Äriühing järgib CGP-s sisalduvaid juhatuse liikmete huvide konflikti vältimise kohustusi ja põhimõtteid.

Seotud osapooltega tehingud on kajastatud Äriühingu majandusaasta aruandes.

Äriühing järgib sisemist regulatsiooni korruptsiooniohu ennetamiseks - korruptsiooniohtu ennetavate meetmete rakendamise kord – mis on avaldatud Äriühingu veebilehel.

Äriühing on RVS § 87 alusel siseauditikohuslane, järgides vastavaid nõudeid ning siseauditi põhimäärust, mis on avaldatud Äriühingu veebilehel.

3. Nõukogu

3.1. Ülesanded

Äriühing järgib CGP-s sisalduvaid nõukogu ülesannete täitmise ja kvaliteedi põhimõtteid.

Äriühingu tegevust planeerib, juhtimist korraldab ning teostab järelevalvet juhatuse tegevuse üle kolmeliikmeline nõukogu.

Äriühingu nõukogu poolt pole komiteesid (auditkomitee, tasustamiskomitee jmt) moodustatud. Äriühing järgib RVS §-s 84 (kohustused nõukogu liikmena) sätestatud.

3.2. Koosseis ja tasu

Äriühing järgib CGP-s sisalduvaid nõukogu koosseisu ja tasu põhimõtteid.

Äriühingu nõukogu liikmeteks on Maigi Pärnik-Pernik (esimees), Katrin Andre (Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium) ning Kaupo Raag (Rahandusministeerium).

Äriühingu nõukogu liikmete tasud 2019. aastal on järgmised: Kaupo Raag 3600 eurot, Katrin Andre 3600 eurot ja Maigi Pärnik-Pernik (nõukogu esimees) 6000 eurot. Äriühing avaldab nimetatud tasude suurused ka oma veebilehel.

Äriühing järgib RVS §-s 80 (nõuded juhtorgani liikme kandidaatidele), §-s 81 (nõukogu liikme valimine ja tagasikutsumine), §-s 83 (andmete esitamine nõukogu liikme kandidaatide poolt) ja §-s 85 (nõukogu liikme tasustamine) sätestatud.

3.3. Huvide konflikt

Äriühing järgib CGP-s sisalduvaid nõukogu liikmete huvide konflikti vältimise kohustusi ja põhimõtteid. Seotud osapooltega tehingud on kajastatud Äriühingu majandusaasta aruandes.

Äriühing järgib sisemist regulatsiooni korruptsioonionu ennetamiseks - korruptsiooniohtu ennetavate meetmete rakendamise kord – mis on avaldatud Äriühingu veebilehel.

Äriühing on RVS § 87 alusel siseauditikohuslane, järgides vastavaid nõudeid ning siseauditi põhimäärust, mis on avaldatud Äriühingu veebilehel.

4. Juhatuse ja nõukogu koostöö

Äriühing järgib CGP-s sisalduvaid juhatuse ja nõukogu koostöö põhimõtteid.

5. Teabe avaldamine

Äriühing järgib CGP-s sisalduvaid teabe avaldamise põhimõtteid.

Tulenevalt asjaolust, et Äriühingul on üks osanik, siis Äriühing ei järgi CGP-d osas, mis näeb aktsionäride teavitamise vähemalt 2 aktsionäri olemasolul, üldkoosoleku toimumist puudutava teabe avaldamist ning aktsionäridevaheliste kokkulepete avaldamist veebilehel.

Tulenevalt asjaolust, et Äriühing ei ole börsiühing, siis Äriühing ei järgi CGP-d osas, mis näeb ette nn finantskalendri ja sellega seonduvad kohustused, finantsanalüütiku teavitamise, analüütikutega andmevahetamise.

Äriühing järgib teabe avaldamisel RVS §-s 97 sätestatud. Äriühingu veebilehel on kajastatud omaniku ootused, mis sisaldavad m.h Äriühingu üldisi strateegiasuundi.

6. Finantsaruandlus ja auditeerimine

6.1. Aruandlus

Äriühing järgib CGP-s sisalduvaid aruandluse põhimõtteid ja nõudeid.

Äriühing järgib RVS § 98 jj sisalduvaid aruandluse ja kontrolli nõudeid.

Äriühing koostab finantsaruanded kooskõlas Eesti raamatupidamisreeglite ning rahvusvahelise finantsaruandluse standardiga (IFRS). Eesti finantsaruandluse standardi põhinõuded on sätestatud raamatupidamise seaduses, avaliku sektori finantsarvestuse ja –aruandluse juhendis ning Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendites.

6.2. Audiitori valimine ja raamatupidamise aastaaruande auditeerimine

Äriühing järgib CGP-s sisalduvaid audiitori valimise ja raamatupidamise aastaaruande auditeerimise põhimõtteid ja nõudeid.

Arvestades rahvusvahelise audiitorbüroo Deloitte poolt rakendatava audiitorlepingu vormi (eritingimusi ja üldtingimusi), ei järgi Äriühing CGP-d punktide 6.2.1, 6.2.2 ja 6.2.4 osas.

Tulenevalt asjaolust, et Äriühing ei ole arveldussüsteemi korraldaja, Eesti väärtpaberite registri pidaja, fondivalitseja, investeerimisfond, investeerimisühing, krediitiasutus, kindlustusandja, kindlustusmaakler,

reguleeritud väärtpaberiturule kauplemiseks võetud väärtpaberite emitent ja reguleeritud väärtpaberituru korraldaja, siis Äriühing ei järgi CGP-d osas, mis näeb ette „Riikliku finantsjärelevalve teatud subjektide audiitorite rotatsiooni“ juhendi kohaldamise.

Äriühing järgib RVS § 98 jj sisalduvaid aruandluse ja kontrolli nõudeid.

Ärikeskkond ja äriühingu laiendamise potentsiaal

Võrreldes eelmise majandusaastaga on Äriühingu põhilisel turul (regionaallendudeks sobivate õhusõidukite väljarentimine) toimunud olulisemateks muudatusteks suuremate lennukivalmistajate vahelised tehingud (Bombardier C-seeria müük Airbusile, Embraer ja Boeing kavandatud ühisettevõtte ja CRJ-900 seeria kavandatud omandamine Mitsubishi poolt ning vastava lennukitüübi tootmise plaanitud lõpetamine). Kui hinnata Äriühingu üldist (makromajanduslikku) tegevuskeskkonda enne COVID-19 pandeemia mõju algust, siis (sh tuginedes sõltumatute rahvusvaheliste lennundusäri konsultantide hinnangutele) üldine tegevuskeskkond toetab jätkuvalt Eestis baseeruva regionaallendudeks sobivaid lennukeid omava ning rentiva äri mõõdukalt kasvu, kuid tegevuskeskkonnast tulenevad riskid, s.h. lennukeid rentivate äriühingute võimalik maksejõuetus, on suurenenud. Turunõudlus piirkondlike lennukitüüpide järele on jätkuv, kuna keskmistel distantidel (kuni 2000 km) kasvab nõudlus suuremate lennukite järele (konkureerimaks istekoha ühikuhinnaga). Võttes arvesse Äriühingu 88 istekohaga lennukiparki sobitub Äriühing hästi piirkondlike lennufirmade renditurule. Kui vaadata Euroopa regionaallennukite renditurgu, siis suuruselt kümnendal liisinguettevõtjal on ca 10 lennukit, seega on TVH alates oma asutamisest kasvanud turul märkimist väärivaks ettevõtteks, mis mõjutab positiivselt ettevõtte võimaliku edasise laienemise ja täiendava finantseerimise võimalusi.

Senine TVH finantseerimine on rajanenud valdavalt omakapitalil. 31.12.2019.a. seisuga intressi kandvate kohustuste suhe moodustab 62% omakapitalist (31.12.2018.a. seisuga – 75%). Koos kapitaliturgude jätkuvalt soodsa rahastamiskeskkonnaga annab see tulevikus võimalusi kaaluda uusi tulusaid investeeringuid täiendavatesse liisinguvaradesse. TVH senine tegevus on kasumlik ja kooskõlas tavapärase turuinvestori ootuste ja eeldustega antud valdkonnas (keskmine lennuki rendiettevõtja ROI on 8-10%).

Tänu Äriühingu varade (lennukite) pikale kasulikule elueale (20-30 aastat) ja võttes arvesse sõlmitud pikaajalisi rendilepinguid, ei ole TVH põhitegevus otseselt sõltuv hooajalisusest või äriotsustest muutumisest.

Äriühingu tegevus ei kaasa endas märkimisväärset otsest keskkonnamõju või sotsiaalset mõju. Sellised kaudsed mõjud seonduvad Äriühingu varade kasutamisest (lennukid) koostööpartnerite poolt nende majandustegevuses, sh lennukite kasutamisest tulenev keskkonnamõju, täiendava tööhõive mõju ning positiivne mõju Eesti majandusele läbi tööhõive lendude korraldamise ja teenindamise ning lennukite remondi- ja hoolduse valdkondades.

Aruandeaastal ei algatanud äriühing teadus- ja arendustegevuse projekte, seega vastavad kulutused puudusid.

Finantssuhtarvud	2019	2018	
Lühiajaliste kohustiste kattekordaja	1,92	1,82	(a)
Võla ja omakapitali suhe	0,92	1,05	(b)

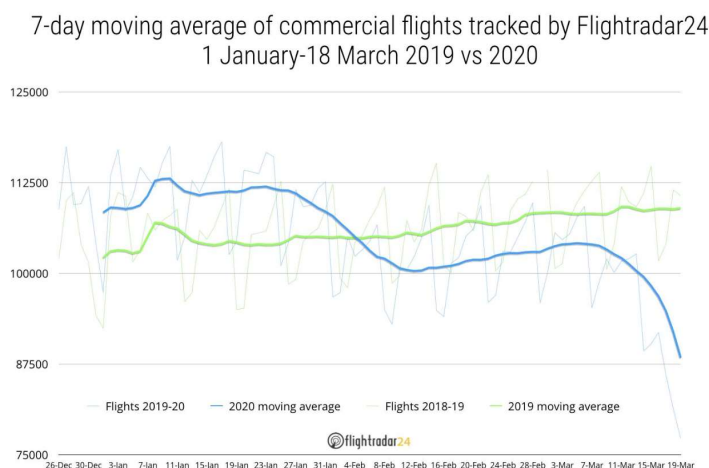
(a) käibevara/lühiajalised kohustised

(b) võlakohustised/omakapital

COVID-19 viiruse pandeemia mõju

COVID-19 mõju lennundusele üldiselt

2020. aasta algusest maailma majandust raputav nn koroonaviiruse levik ja sellega kaasnenud reisipiirangud mõjutasid negatiivselt kogu lennundussektorit. Paljudes riikides kehtestatud karm karantiin ja kaasnev lennupiletite ja -broneeringute tühistamine vähendasid lennufirmade rahavoogusid drastiliselt, mis jättis oma jälje kogu lennunduse tarneahelale, sealhulgas ka lennukite rendileandjale.

Joonis 1 - Lendude arv nädalas ajavahemikus 01.01 - 18.03 aastatel 2019 ning 2020 (flightradar24)

24. märtsi 2020.a. seisuga on kahekümneviie tuhandest opereerivast kommertslen nukist pargitud 2 500 lennukit. Antud number saab lähiperspektiivis tõenäoliselt kasvama, eelkõige sõltuvalt sellest, millises mahus jätkuvad USA sise lennund.

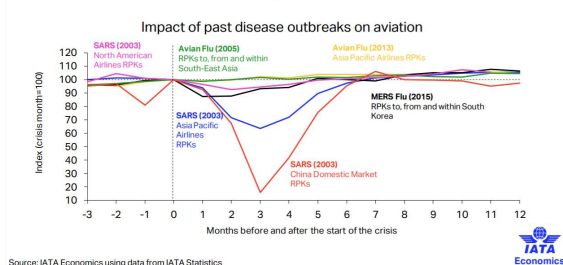
24.03.20 seisuga on IATA prognoosinud 2020.a. reisilennutranspordi mahtude vähenemist 35% ning lennureisijate toodud tulu langust üle 250 miljardi dollari.

COVID-19 mõju lennukite rendileandjatele

Arvestades regulaarlendude järske kärpeid ja õhusõidukite suurenenud parkimist, on märkimisväärselt suurenenud nende lennuettevõtjate arv, kes taotlevad rendileandjalt õhusõidukite rendimakse kohustuste ajutist peatamist. Tavapäraselt on lennukite rendilepingutes nn. *hell-or-high water* klausel, mille kohaselt on rentnik kohustatud tasuma rendilepingu alusel makseid sõltumata takistusest, seega ei ole COVID-19 pandeemia lennunduses üldjuhul nn. *force majeure sündmus*. Samas sõltumata õiguslikust hinnangust tekkinud olukorrale, kui lennufirmadel likviidsust ei ole ja selline situatsioon on turul prevaleeriv, siis ei ole rendileandjad reeglina huvitatud ka rendilepingute lõpetamisest, õhusõidukite tagasi oma valdusesse võtmisest ja uuesti turule pakkumisest. Käesoleva aruande seisuga liigub rahvusvaheline lepingupraktika rentnikele rendileandjate poolt rendimaksete puhkuse andmise suunas (tavapärase kestusega 3 kuud).

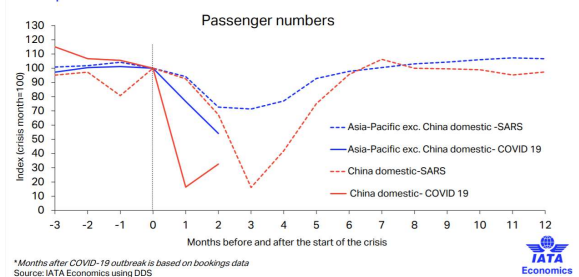
Rahvusvaheline reitinguagentuur Moody's hindab, et järsult muutunud olukord lennundussektoris toob kaasa rendimaksete laekumise tähtaegade pikenemist või maksepuhkuseid, suuremat rendimaksete kohustuste täitmata jätmist ja võimalikku renditud õhusõidukite enneaegset tagastamist ning õhusõidukite nõudluse ja pakkumise suhte muutumist. Selles ebakindlas keskkonnas võivad väheneda lennukite rendihinnad, mõjutades negatiivselt õhusõidukite rendileandjatele õhusõidukite rendist laekuvaid summasid. Lisaks saab rendileandjate juurdepääs laenukapitalile olema edaspidi tõenäoliselt keerulisem ja kulukam kui seni.

This time recovery may not come 6 months after the crisis
All previous pandemics had a sharp V-shape, but there was no recession

Joonis 2 - Ajalooliste viiruste mõju lennutranspordile
(<https://www.iata.org/en/iata-repository/publications/economic-reports/third-impact-assessment/>)

Signs of a turning point in China domestic air travel
Compared to SARS the initial decline has been much more severe

Joonis 3 - Hiina siselennud võrdluses enne ja pärast SARS ja COVID-19
(<https://www.iata.org/en/iata-repository/publications/economic-reports/third-impact-assessment/>)

COVID-19 mõju Äriühingule

Äriühingu lennukid on kõik renditud Nordicale, mis omakorda on need allrentinud Regional Jet OÜ-le, mis kasutab lennukaid ACMI teenuse osutamiseks erinevatele lennuettevõtjatele (sh LOT, SAS ning Nordica). Käesoleva aruande seisuga on LOT ning SAS nende poolt pakutavaid lennutranspordi mahtusid oluliselt piiranud ning parkinud enamuse nende kasutuses olevatest lennukitest, sh TVH-le kuuluvad lennukid. Hetkel on aktiivses kasutuses vaid üks TVH lennukitest. Rendileandja ja rentniku vahel käivad läbirääkimised, kuidas antud erakorralises olukorras hakkama saada. E ole välistatud, et sarnaselt teistele rendileandjatele lepitakse rentnikuga kokku lühiajalise rendi maksepuhkuse andmises.

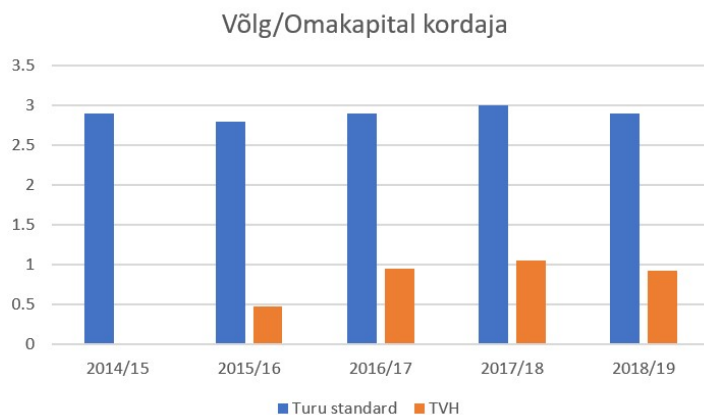
Seega võib eeldada, et Äriühingu 2020.a. tulemusi COVID-19 kindlasti mõjutab ning hetkel prognoosib juhatuse sissetulekute võimalikku vähenemist ca. 25-30 %. Oluline on märkida, et olukord on pidevas muutumises ning finantsprognooside tegemine on seetõttu raskendatud.

Tavaliselt laialdaste lennukatkestuste puhul (2001.a. terrorirünnakud, 2003.a. SARS, 2005.a. linnugriip, 2013.a. MERS) on globaalne lennundusturg taastunud suhteliselt kiirelt. Näiteks SARSi puhul läks viiruseeelse lennutranspordi mahu taastumiseks ca 6 kuud.

Käesoleval juhul on IATA oma 24. märtsi 2020.a. ülevaates juhtinud tähelepanu asjaolule, et hetkel on ebaselge kriisi pikkus. Lisaks on täiendav negatiivne mõju võimalikul kriisist tuleneval majanduslangusel ning omakorda sellest tulenev mõju kapitaliturgudele.

Sellest tulenevalt on võimalik, et seekordsest kriisist taastumine võtab rohkem aega. Erinevate rendileandjate hinnangutel võib täielikuks COVID-19 eelse olukorra taastumiseks minna 12-18 kuud viiruse mõju lõpust arvates.

Hiina kogemus, kus viiruse suuremale levikule on saadud piir ette ja lennutranspordi mahud taastumas, näitab et võrreldes SARSiga on COVID-19ga seonduv esialgne kukkumine olnud kiirem, kuigi hetkel on taastumine liikumas SARSiga sarnases graafikus.

Joonis 4 - Lennukite rendileandjate ja TVH võlg/omakapitali suhte võrdlus (Airfinancejournal.com, Äriühingu andmed)

Teisalt on TVH finantsolukord kriisiga toimetulemiseks hea. Äriühingul on väga väikesed administreerimiskulud ning madal võlatase. Õhusõidukite rentnike finantsandmetele tuginedes on tavapärane, et bilansis olev võlg ületab omakapitali 2,9x kordselt, TVH puhul on see kordaja 0,9.

TVH-l on piisavalt vahendeid, et jätkata võlakirjade teenindamist graafikukohaselt (2020.a. seisuga on võlakirjade jäägi nominaal 27,75 miljonit eurot ja igaaastane tagasimakse 3,5 miljonit eurot pluss intress 2,85% p.a).

TVH jätkab 2020.a. lennukite kapitaalhoolduste finantseerimist (*heavy maintenance events*) (2020.a. COVID-19 eelses eelarves 12,3 miljonit eurot, mis finantseeritakse TVH omavahenditest ning rentniku poolt kogutud hooldusreservist), kuid silmas tuleb pidada, et osad hooldustööd võivad edasi lükkuda, kuna lennukite parkimise tõttu ei kuluta lennukid ressursi ulatuses, mis nõuaksid sel aastal kõigi eelnevalt planeeritud kapitaalhooldustööde teostamist ning see omakorda mõjutab positiivselt TVH jooksvat likviidsust 2020.a.

Äriühing on välja töötanud erinevad stsenaariumid sõltuvalt kriisi kestvusest sh selle mõju ühingu rahavoogudele kui laekumisi rentniku poolt ei teostata isegi järgneva 12 kuu jooksul. Antud stsenaariumitele tuginedes hindab juhtkond, et Äriühing on ka siis endiselt jätkusuutlik.

IFRS RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE**Kasumi- ja muu koondkasumi aruanne**

Perioodi kohta, mis lõppes 31. detsembril 2019
(tuhandetes eurodes)

	Lisad	01.01.2019- 31.12.2019	01.01.2018- 31.12.2018
Müügitulu renditeenustest	2	9 102	7 938
Müügitulu kliendilepingutelt	2	0	125
Renditeenuse osutamisega seotud kulud	3	-4 957	-4 071
Brutokasum		4 145	3 992
Mitmesugused tegevuskulud	4	-227	-273
Muud äritulud/-kulud		2	-3
Ärikasum		3 920	3 716
Finantstulud/-kulud	5	-694	-109
Kasum enne tulumaksustamist		3 226	3 607
Perioodi kasum ja muu koondkasum		3 226	3 607
Ettevõtte omanikule jaotatav perioodi kasum		3 226	3 607

Finantsseisundi aruanne

31. detsembri 2019 seisuga

(tuhandetes eurodes)

VARAD	Lisad	31.12.2019	31.12.2018
Põhivara			
Materiaalne põhivara	6	66 009	68 456
Põhivara kokku		66 009	68 456
Käibevara			
Nõuded ja ettemaksed	9	140	211
Raha ja raha ekvivalendid	7,8	19 896	16 674
Käibevara kokku		20 036	16 885
VARAD KOKKU		86 045	85 341
KOHUSTISED JA OMAKAPITAL			
OMAKAPITAL			
Osakapital	11	1 000	1 000
Ülekurss		31 000	31 000
Kohustuslik reservkapital		300	300
Eelmiste perioodide jaotamata kasum		12 533	9 307
OMAKAPITAL KOKKU		44 833	41 607
Pikaajalised kohustised			
Võlakirjad	14	24 250	27 750
Muud pikaajalised kohustised	8,13	5 168	5 933
Tulevaste perioodide renditulud	12	1 343	797
Pikaajalised kohustised kokku		30 761	34 480
Lühiajalised kohustised			
Muud lühiajalised kohustised	8,13	6 788	4 384
Võlad ja ettemaksed	8,10	163	1 370
Võlakirjad	14	3 500	3 500
Lühiajalised kohustised kokku		10 451	9 254
KOHUSTISED KOKKU		41 212	43 734
KOHUSTISED JA OMAKAPITAL KOKKU		86 045	85 341

Omakapitali muutuste aruanne

perioodi kohta, mis lõppes 31. detsembril 2019
(tuhandetes eurodes)

	Osakapital	Ülekurs	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum	KOKKU
Saldo 31.12.2016	1 000	31 000	0	3 092	35 092
Aruandeperioodi kasum	0	0	0	2 908	2 908
Muutused reservides	0	0	155	-155	0
Saldo 31.12.2017	1 000	31 000	155	5 845	38 000
Aruandeperioodi kasum	0	0	0	3 607	3 607
Muutused reservides	0	0	145	-145	0
Saldo 31.12.2018	1 000	31 000	300	9 307	41 607
Aruandeperioodi kasum	0	0	0	3 226	3 226
Saldo 31.12.2019	1 000	31 000	300	12 533	44 833

Täpsem informatsioon osakapitali ja muude omakapitali kirjete kohta toodud lisas 11.

Rahavoogude aruanne

perioodi kohta, mis lõppes 31. detsembril 2019
(tuhandetes eurodes)

	Lisad	01.01.2019- 31.12.2019	01.01.2018- 31.12.2018
Rahavood äritegevusest			
Aruandeperioodi kasum		3 226	3 607
<u>Korrigeerimised:</u>			
Põhivara kulum ja väärtuse langus	6	4 957	4 071
Tekkepõhised finantskulud/tulud	5	748	496
Valuutakursi muutuste mõju	5	-153	-341
Finantskohustiste efektiivse intressimäära diskonteerimise mõju	5	99	-46
Muutused käibekapitalis			
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	6,9	-1 741	-118
Tähtajaliste hoiuste muutus	8	0	2 918
Tulevaste perioodide tulude muutus	12	546	546
Makstud intressid	14	-879	-668
Äritegevusega seotud kohustiste muutus		350	157
Muude kohustiste muutus		0	-1 477
Kokku rahavood äritegevusest		7 153	9 145
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	6	-698	-12 057
Laekunud intressid	5	114	167
Kokku rahavood investeerimistegevusest		-584	-11 890
Rahavood finantseerimistegevusest			
Emiteeritud võlakirjad	14	0	10 000
Võlakirjade tagasimaksed	14	-3 500	-2 500
Kokku rahavood finantseerimistegevusest		-3 500	7 500
Rahavood kokku		3 069	4 755
Raha ja raha ekvivalentide muutus			
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	7	3 069	4 755
Valuutakursside muutuste mõju	5	153	341
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	7	19 896	16 674

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

Lisa 1. Arvestuspõhimõtted

OÜ Transpordi Varahaldus (edaspidi “TVH” või “Äriühing”) raamatupidamise aastaaruanne on koostatud vastavuses raamatupidamise seadusega ja rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS) nagu need on vastu võetud Euroopa Liidus. Äriühing on IFRS aruandluse arvestuspõhimõtted võtnud kasutusele alates Äriühingu asutamisest. Ülevaade olulisemate arvestus- ja aruandluspõhimõtete kohta, mida raamatupidamise aastaaruande koostamisel kohaldatakse, on esitatud allpool.

1.1 Üldine informatsioon

Äriühingu majandusaasta algas 01. jaanuaril 2019 ning lõppes 31. detsembril 2019. Raamatupidamise aastaaruanne on esitatud tuhandetes eurodes, kui ei ole öeldud teisiti.

Juhatus vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas raamatupidamise seadusega ja rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidus ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhatus peab vajalikuks, et võimaldada, kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Aruanne on koostatud lähtudes soetusmaksumuse printsiibist. Äriühingu juhatus kinnitas majandusaasta aruande 27. märtsil 2020. Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule tuleb majandusaasta aruanne kinnitada Äriühingu nõukogu poolt kui ka ainuosaniku poolt üldkoosolekul. Ainuosanikul on õigus keelduda juhatuse poolt koostatud ning kinnitatud majandusaasta aruande kinnitamisest ning paluda uue aruande koostamist.

Juhatus hinnangul on Äriühingu tegevus jätkuv.

1.2 Uute IFRS standardite ja tõlgenduste rakendamine

Lisades 1.3-1.16 esitatud arvestuspõhimõtteid on rakendatud IFRS finantsaruannete koostamisel, perioodil, mis lõppes 31. detsembril 2019.

Käesoleva aruande koostamise hetkeks on välja antud uusi rahvusvahelise finantsaruandluse standardeid ning olemasolevate standardite muudatusi ja tõlgendusi, mis on kohustuslikud aruandeaastatele, mis algavad 1. jaanuaril 2019 või hiljem. Ülevaade neist standarditest ning nende tõlgenduste mõjust raamatupidamise aruandele on välja toodud allpool.

(a) Uute või muudetud standardite ja tõlgenduste rakendamine

Järgmised uued või muudetud standardid ja tõlgendused muutusid Äriühingule kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2019.

- **IFRS 16 “Rendilepingud”** rakendus 1. jaanuaril 2019 või hiljem algavatele aruandeperioodidele. Standard kehtestab nii rendileandjatele kui ka rentnikele rendikokkulepete tuvastamiseks ja arvestamiseks kõikehõlmava mudeli. IFRS 16 on asendanud varem kehtinud rendiarvestuse juhiseid, mis olid esitatud standardis IAS 17 „Rendilepingud“ ja sellega seotud tõlgendustes. IFRS

16 kohaselt eristatakse rendi- ja teenuste soetamise lepinguid selle alusel, kas klient kontrollib kindlaksmääratud vara kasutust või mitte. IFRS 16 võtab olulises osas üle standardis IAS 17 sätestatud nõuded rendileandjatele ja nõuab jätkuvalt rendileandjatelt rendilepingute liigitamist kasutus- või kapitalirendiks vastavalt vara omandiga seonduvate riskide ja hüvede kandumisele. IFRS 16 nõuab ka enama teabe avalikustamist järgmiste aspektide kohta:

- rendilepingutega seotud rahavood (lisad 2, 3, 6-8, 12-14);
- renditulu komponendid (lisa 2);
- rendilepingutega seotud varade arvestus (lisad 3, 6, 7, 17);
- rendilepingutest tulenevad riskid (lisa 16).

Seisuga 31.12.2019 ei olnud Äriühingul ühtegi rendilepingut, kus Äriühing oleks rentnik, mistõttu uus standard IFRS 16 ei avalda olulist mõju Äriühingu raamatupidamise aastaaruandes kajastatud summadele.

- **IFRIC 23 “Tulumaksu käsitlestest tingitud ebakindlus” (“*Uncertainty over Income Tax Treatments*”)** tõlgendus rakendus 1. jaanuar 2019 või hiljem algavatele aruandeperioodidele. Tõlgenduses antakse suuniseid ebamääraste maksustamisviiside eraldi ja koos kajastamise, maksuhalduri kontrolli, ebakindluse kajastamiseks sobiva meetodi valimise ning asjaolude muutumise kajastamise kohta. Seisuga 31.12.2019 standardi muudatus ettevõtte finantsaruannetele mõju ei avalda.
- **Standardi IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ muudatused – „Negatiivse hüvitisega ettemaksed“** - rakendus 1. jaanuar 2019 või hiljem algavatele aruandeperioodidele. Muudatused selgitavad, et lepingu ennetähtaegse lõpetamise eest makstavat hüvitist tuleks käsitleda kui lepingupõhist rahavoogu, mis koosneb ainult põhiosast ja põhiosa jäägilt arvestatud intressimaksetest. Seisuga 31.12.2019 Äriühingus puudusid lepingute ennetähtaegse lõpetamise hüvitise nõuded.
- **Rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite 2015.—2017. aasta tsükli iga-aastased edasiarendused („*Annual Improvements to IFRS Standards 2015-2017 Cycle*“)** – rakendusid 1. jaanuar 2019 või hiljem algavatele aruandeperioodidele. Standardite muudatused peamiselt puudutavad:
 - dividendide jaotamisega kaasneva tulumaksu kajastamist: tuleb kajastada vastavalt sellele, kus kajastati möödunud perioodidel jaotamisele kuuluva kasumi tekitanud tehinguid või sündmusi (IAS 12 „Tulumaks“);
 - laenukasutuse kulutuste kajastamist: kui tingimustele vastav varaobjekt on viidud otstarbekohasesse kasutus- või müügi valmidusse, kuid sellega seotud laen ei ole täies ulatuses tagasi makstud, tuleb kanda kõnealune laenusumma ettevõtte üldiste laenukohustuste koosseisu (IAS 23 „Laenukasutuse kulutused“);
 - ettevõtte varasema osaluse hinnangut peale kontrolli saavutamist: ettevõtte hindab ümber varasema osaluse ühises äriüksuses, kui ta saavutab kontrolli selle äriüksuse üle (IFRS 3 „Äriühendused“) ning ei hinda ümber, kui ta saavutab ühise kontrolli selle äriüksuse üle (IFRS 11 „Ühised ettevõtmised“).

Ükski nendest muudatustest ei avalda olulist mõju Äriühingu raamatupidamise aruandele.

- **IAS 28 “Investeeringud sidusettevõtjatesse ja ühisettevõtjatesse”** – rakendus 1. jaanuar 2019 või hiljem algavatele aruandeperioodidele. Muudatuses on öeldud, et pikaajalised osalused

kuuluvad nii standardi IFRS 9 kui ka standardi IAS 28 rakendusalas, ja selgitavad, kuidas standardeid tuleb rakendada. Seisuga 31.12.2019 Äriühingus puudusid pikaajalised osalused.

- **IAS 19 muudatused: “plaani muudatus, kärbe või arveldus”** – rakendus 1. jaanuar 2019 või hiljem algavatele aruandeperioodidele. Ettevõtetel on kohustus uuendada aktuaarseid eeldusi, et teha pärast plaani muutmist, kärpimist või arveldamist kindlaks jooksva tööalase teenistuse kulutus ning netointress ülejäänud aruandlusperioodiks. Samuti täpsustatakse muudatustega seda, kuidas mõjutab plaani muutmine, kärpimine või arveldamine vara ülemmäära rakendamist.

Seisuga 31.12.2019 ei avalda eeldatavasti standardi muudatused Äriühingu raamatupidamise aastaaruandele olulist mõju.

(b) Uued standardid, tõlgendused ja nende muudatused

Välja on antud uusi või muudetud standardeid ja tõlgendusi, mis muutuvad Äriühingule kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2020 või hiljem ja mida Äriühing ei ole rakendanud ennetähtaegselt. Juhatuse hinnangul ei avalda allolevad standardid, tõlgendused ja nende muudatused Äriühingu raamatupidamise aastaaruandele olulist mõju.

- **IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ ja IAS 8 „Arvestusmeetodid, arvestushinnangute muutused ja vead“** („olulisuse“ definitsioon) – uues redaktsioonis oluliseks peetakse informatsioon, mille avalikustamine võib mõjutada finantsaruannete kasutajate hinnanguid ettevõtte majandusliku seisuga kohta.
- **IFRS 3 „Äriühendused“** – muudatuses täiendatakse „äri“ mõistet (ei ole veel vastu võetud EL's).
- **IFRS 9 „Finantsinstrumendid“, IAS 39 „Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine“ ja IFRS 7 „Finantsinstrumendid: avalikustatav teave“** (viiteintressimäära reform) - muudatused puudutavad riskimaandamisinstrumentide arvestust.
- **IFRS standardite kontseptuaalse raamistiku uuendamine** - muudatuses täiendatakse varade ja kohustise mõisteid, lisanduvad uus peatükk mõõtmispõhimõtete kohta, finantstulemuste avalikustamise juhend ja muud täpsustavad selgitused.
- **IFRS 17 „Kindlustuslepingud“** - muudatus mõjutab eelkõige kindlustusandjaid ning nende finantsaruannete kasutajaid. Uuendatud standard ühtlustab kindlustusvaldkonna arvestust (ei ole veel vastu võetud EL's).

1.3 Koostamise alused

Aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud varade ja finantsinstrumentide puhul, mis on ümber hinnatud ning kajastatud õiglasel väärtuses aruandeperioodi lõpu seisuga, nagu on kirjeldatud vastavates arvestuspõhimõtetes.

Soetusmaksumus põhineb tavaliselt kaupade ja teenuste eest makstud tasu õiglasel väärtusel.

Õiglane väärtus on summa, mille eest on võimalik vahetada vara või arveldada kohustist teadlike, huvitatud ja sõltumatute osapoolte vahelises tehingus hindamise kuupäeval sõltumata asjaolust, kas hind on otseselt määratav või hinnatud kasutades erinevaid hindamistehnikaid. Vara või kohustise õiglase väärtuse hindamisel arvestab Äriühing vara või kohustuse omadusi ning seda juhul kui turuosajad võtaksid varade

või kohustiste hindamise mõõtmispäeval neid omadusi arvesse. Õiglase väärtuse mõõtmine ja avalikustamine raamatupidamise aastaaruandes toimub eelnimetatud printsiipide alusel, välja arvatud liisinglepingud, mis kuuluvad IFRS 16 rakendusallasse ning mõõtmised, millel on mõningased sarnasused õiglase väärtuse määramisele, kuid ei ole õiglase väärtus, näiteks neto realiseerimisväärtus vastavalt IAS-le 2 või kasutusväärtus vastavalt IAS-le 36.

Lisaks sellele liigitatakse õiglase väärtuse mõõtmised finantsaruandluse eesmärgil 1., 2. või 3. hierarhia tasemele, lähtudes sellest, kui suures ulatuses on õiglasel väärtuses mõõdetavaid sisendeid võimalik jälgida ja milline on õiglase väärtuse sisendite tähendus tervikuna. Sisendeid kirjeldatakse järgmiselt:

- 1. taseme sisendid on noteeritud hinnad (korrigeerimata) aktiivsetel turgudel identsetel varadel või kohustistel, millele majandusüksusel on juurdepääs mõõtmiskuupäeval;
- 2. taseme sisendid on sisendid, mis ei sisalda 1. tasemel sisalduvaid noteeritud hindu, kuid on otseselt või kaudselt leitavad vara või kohustise suhtes;
- 3. taseme varade või kohustiste sisendite osas ei ole info jälgitav.

1.4 Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse sularaha, nõudmiseni hoiuseid, arvelduskontode jääke ning kuni 3-kuulisi deposiite, millel puudub oluline väärtuse muutuse risk. Äriühingu rentnikult laekunud tagatisdeposiitide ja hooldustööde reserve summad kajastatakse piirangutega rahana („*restricted cash*“). Neid summasid hoitakse spetsiaalsetel kontodel, mida muudeks tehinguteks ei kasutata. Täpsem informatsioon raha ja raha ekvivalentide kirjete kohta on toodud lisa 7.

1.5 Tulude arvestus

Tulu kliendilepingutest

Äriühing kajastab müügitulu siis, kui toimingukohustus on täidetud (või toimingukohustuse täitmise ajal), st kontroll toimingukohustuse aluseks oleva kauba või teenuse üle läheb üle kliendile. Tehinguga seotud kulu peab olema usaldusväärselt määratav ning tehingust saadava tulu laekumine on tõenäoline, olenemata makse laekumise ajast. Tulu kajastatakse saadud tasu või nõude õiglasel väärtuses võttes arvesse lepingulised tingimused ning välja arvates maksud ning tollimaks.

Äriühingu kliendilepingute alusel kajastatav müügitulu tekib lennukite varuosade müügist. Äriühingu toimingukohustuseks on tagada kliendile lepingus sätestatud ajal varuosade üleandmine.

Renditulu

Lennuki ja lennukikomponentide rendilepingutest tulenev renditulu kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tuluna. Lennukite rendi puhul rendituluna kajastatakse rendi põhiosa makseid. Rentniku poolt makstavad täiendavad tasud (ühikordne tagatisdeposiidi makse ja regulaarsed hooldusreservide maksed) kajastatakse finantsseisundi aruandes muu lühi- ja pikaajalise kohustisena (lisa 13) ja piirangutega rahana.

Hooldusreserv ja hooldusreservi maksed

Hooldusreservi eesmärk on koguda vahendeid regulaarsete suuremahuliste hooldustööde (edaspidi Hooldusreservi tööd) jaoks, mis nõuavad olulisi investeeringuid ning samuti aega lennukite oluliste osade kapitaalremondiks. Rentnik tasub hooldusreservi makseid TVH-le igakuiselt kindlaksmääratud summas, mis vastab rendilepingutes ettenähtud lennukite baaskasutusele. Vajadusel suurendatakse

hooldusreservimakseid igal aastal jaanuaris, lähtudes eelneva aasta tegelikust lennukite kasutamisest võrreldes rendilepingus ettenähtud baaskasutusega (kalendriaastal registreeritud lennuki lennutunnid ja lennutsüklid). Hooldusreservi makseid kajastatakse kassapõhiselt (raha laekumise hetkel), mitte tekkepõhiselt lepingu alusel, kuna tegemist on rentnikupoolse ettemaksega tulevaste hooldustööde katteks. Vastavalt Hooldusreservi tööde plaanile on kohustis kajastatud osaliselt lühiajalisena, s.o järgneval majandusaastal planeeritavate tööde maksumus, mis kuulub rentniku poolt tasutud hooldusreservide maksete alusel hüvitamisele ja ülejäänud on kajastatud pikaajalise kohustisena. Lennukite hooldusreservi töid korraldab rentnik ja Äriühing hüvitab rentnikule töödega seotud kulud hooldusreservist proportsionaalselt lennuki kasutamise statistikale (rentniku lennatud lennutunnid ja lennutsüklid alates viimasest sama liiki Hooldusreservi tööst). Hooldusreservist makstav hooldustööde hüvitis kajastatakse kohustise vähendamisenä. Juhtkonna hinnangul lennuki hooldusreserviga kaetud hooldustöödega seotud riski kannab rentnik, mistõttu regulaarsed hooldusreservi maksed ei kajastu rendiperioodi jooksul kasumi- ja muu koondkasumi aruandes. Lisaks rentnik kannab muud rendiperioodi jooksvad lennukite hoolduskulud, mis ei vasta põhivarana kajastamise kriteeriumitele.

Intressitulu

Intressitulu kajastatakse kasumi ja muu koondkasumi aruandes kasutades sisemise intressimäära meetodit. Intressitulu koosneb peamiselt intressitulust pangakontodelt ja alla 3-kuulistelt deposiitidelt.

1.6 Välisvaluutas toimunud tehingud

(a) Arvestus- ja esitusvaluuta

Äriühingu arvestus- ja esitusvaluutaks on euro.

(b) Tehingud ja saldod välisvaluutas

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursid.

Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja –kohustused hinnatakse ümber eurodesse bilansipäeval ametlikult kehtivate Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel.

Välisvaluutas fikseeritud mittemonetaarsed finantsvarad ja kohustused, mida kajastatakse õiglase väärtuse meetodil, hinnatakse ümber eurodesse õiglase väärtuse hindamise päeval ametlikult kehtivate Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel.

Välisvaluutas fikseeritud monetaarsete varade ja kohustuste ümberarvestamisel tekkivad kasumid ning kahjumid kajastatakse kasumi- ja muu koondkasumi aruandes perioodi tulu ja kuluna.

Mitterahalisi välisvaluutas fikseeritud varasid ja kohustusi, mida ei kajastata õiglase väärtuse meetodil (nt ettemaksed ja materiaalne põhivara), bilansipäeval ümber ei hinnata, vaid kajastatakse jätkuvalt tehingupäeval kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel.

1.7 Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse Äriühingu enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta. Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb

ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja –asukohta.

Lennukid

Juhul, kui lennuk soetatakse koos müüja poolt kogutud hooldusreservide jääkidega, lennuki soetusmaksumus koosneb lennuki ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, millest on maha lahutatud kaasa antav hooldusreservi summa. Lennukite kulumit arvestatakse soetusmaksumuselt, millest on maha lahutatud hinnanguline lõppväärtus lineaarsel meetodil lennuki hinnangulise kasuliku eluea jooksul. Lennuki lõppväärtuseks loetakse väärtus, mis jääb lennukil pärast kasulikku eluiga ning millest on maha lahutatud müügilukulused.

Hooldusreservi tööd

Lennukite hooldusreservi tööde kulud, mis ei kuulu hooldusreservist rentnikule hüvitamisele, kajastatakse põhivarana. Hooldusreservi tööde kulumit arvestatakse soetusmaksumuselt lineaarsel meetodil vara hinnangulise kasuliku eluea jooksul (üldjuhul rendiperioodi lõpuni). Hooldusreservi tööd võetakse arvele eraldi põhivara objektina vastavalt töö liigile. Hooldusreservide tööde liigid on järgmised:

- Lennukikere struktuuri hooldus (*Airframe Heavy Structural Maintenance*);
- Telikute hooldused (*Landing Gear Overhaul*);
- Mootori võimsuse taastamistööd (*Engine Performance Restoration*);
- Piiratud elueaga mootori osade hooldus (LLP) (*Engine Life Limited Parts*);
- Abijõuseadme (APU) taastamine (*Auxiliary Power Unit*).

Lennukite tööriistad ja varuosad

Lennuettevõtetele väljarenditavad lennukite tööriistad ja varuosad või tööriistadest ja/või varuosadest koosnevad varakogumid, mille soetusmaksumus ületab piirmäära 5 tuhat eurot, kajastatakse põhivarana. Tööriistade ja varuosade kulumit arvestatakse soetusmaksumuselt, millest on maha lahutatud hinnanguline lõppväärtus lineaarsel meetodil vara hinnangulise kasuliku eluea jooksul. Tööriistade ja varuosade lõppväärtuseks loetakse väärtus, mis jääb varal pärast kasulikku eluiga ning millest on maha lahutatud müügilukulused. Täpsem informatsioon lennukite tööriistade ja varuosade kulumi arvestusest on toodud lisas 3.

Materiaalse põhivara kulumi arvestamist alustatakse hetkest, mil vara on kasutatav vastavalt juhtkonna poolt plaanitud eesmärgile ja lõpetatakse, kui jääkmaksumus on võrdne lõppväärtusega, vara lõplikul kasutusest eemaldamisel või ümberliigitamisel “Müügiootel põhivaraks”. Materiaalse põhivara amortisatsioonimeetodid, kasulikud eluead ja ka lõppväärtused vaadatakse üle vähemalt iga majandusaasta lõpul ja kui uued hinnangud erinevad eelnevatest, kajastatakse muutused raamatupidamislike hinnangute muudatusena edasiulatuvalt.

Hinnangulised kasulikud eluead on järgmised:

• Lennukid:	9-16 aastat
• Lennukite kapitaalsed hooldustööd:	5-15 aastat
• Lennukite tööriistad ja varuosad:	5 aastat

Materiaalse põhivara väärtuse langus

Äriühing hindab igal aruandekuupäeval, kas esineb materiaalse põhivara võimalikule väärtuse langusele esinevaid asjaolusid. Võimalikule väärtuse langusele viitavate asjaolude hindamisel võetakse arvesse

rentnikuga seotud informatsiooniallikatest saadud teavet. Väärtuse langusest tulenev kahjum kajastatakse summas, mille võrra vara bilansiline väärtus ületab selle kaetavat väärtust. Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha arvatud müügikulutused, või kasutusväärtus, sõltuvalt sellest, kumb on kõrgem. Vara väärtuse langusest tulenev kahjum kajastatakse kuluna perioodil, mil see tekib. Kui väärtuse hindamise tulemusena selgub, et vara üksuse kaetav väärtus on tõusnud, tühistatakse varasem allahindlus kuni summani, mis oleks kujunenud, kui vara väärtuse langust poleks eelnevatel aastatel kajastatud. Allahindluse tühistamist kajastatakse aruandeaasta kasumi- ja muu koondkasumi aruandes põhivara allahindluse kulu vähendamisenä.

Materiaalse põhivara võõrandamine

Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse vara võõrandamise korral või olukorras, kus vara kasutamisest või müügist ei eeldata enam majanduslikku kasu. Kasumid ja kahjumid, mis kaasnevad varade müügi või mahakandmisega (arvutatakse vastavalt vara võõrandamisest saadava tasu ning bilansilise väärtuse vahena) kajastatakse kasumi ja muu koondkasumi aruandes hetkel, mil varad võõrandatakse või kantakse maha.

1.8 Rendid

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina. Äriühingul on kasutusrendilepingud, kus Äriühing on rendileandjaks. Äriühingul puuduvad rendilepingud, kus Äriühing on rentnik.

Äriühing kui rendileandja

Kasutusrendi tingimustel kajastatud lennukid kajastatakse materiaalse põhivarana ja amortiseeritakse kasuliku eluea jooksul kuni lõppväärtuseni. Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul kasumi- ja muu koondkasumi aruandes lineaarselt tuluna.

1.9 Finantsinstrumendid

Finantsvarasid ja finantskohustisi kajastatakse ajahetkel, mil Äriühing saab vastavate lepingusätete osapooleks. Finantsvarad ja finantskohustised kajastatakse algselt õiglasest väärtuses. Tehingukulud, mis otseselt seonduvad finantsvarade ja finantskohustiste omandamisega (välja arvatud finantsvarad ja finantskohustised, mida kajastatakse õiglasest väärtuses läbi kasumi- ja muu koondkasumi aruande) lisatakse või lahutatakse finantsvarade või finantskohustiste õiglasest väärtusest nende esmasel arvele võtmisel. Tehingukulud, mis seonduvad finantsvarade või finantskohustiste omandamisega, mida kajastatakse läbi kasumi- ja muu koondkasumi aruande, kajastatakse koheselt kasumi- ja muu koondkasumi aruandes.

Finantsvarad

Kõigi tavapärastel turutingimustel toimuvate finantsvarade ostude või müükide kajastamiseks ja kajastamise lõpetamiseks kasutatakse tehingupäevapõhist arvestust. Tavapärastel tingimustel toimuv ost või müük on finantsvara ost või müük tingimustel, mille kohaselt antakse vara üle ajavahemiku jooksul, mis on kas kehtestatud õigusaktidega või vastavalt turu praktikale. Kõiki kajastatud finantsvarasid mõõdetakse pärast esmast kajastamist tervikuna kas korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglasest väärtuses, vastavalt konkreetse finantsvara liigile.

Liigitamine ja esmase kajastamise järgne mõõtmine sõltub finantsvara juhtimiseks valitud ärimudelist ja

finantsvara lepingupõhiste rahavoogude iseloomust. Juhtkond otsustab finantsvarade liigituse nende esmakordsel kajastamisel.

Korrigeeritud soetusmaksumuses mõõdetavad finantsvarad

Võlainstrumente mõõdetakse pärast algset kajastamist korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit, ainult juhul, kui mõlemad järgmised kriteeriumid on täidetud:

- finantsvara hoitakse ärimudeli raames, mille eesmärk on saada lepingupõhiseid rahavooge ja
- finantsvara lepingutingimustest tulenevad rahavood, mis koosnevad ainult põhiosamaksetest ja põhiosa jäägilt arvestatud intressimaksetest kindlaksmääratud kuupäevadel.

Äriühing liigitab korrigeeritud soetusmaksumuses mõõdetavateks finantsvaradeks raha ja raha ekvivalendid, nõuded ostjate vastu, käibemaksu tagasimaksenõuded ja intressinõuded.

Sisemise intressimäära meetod on meetod võlainstrumenti korrigeeritud soetusmaksumuse arvutamiseks ja intressitulude jaotamiseks vastavale lepinguperioodile. Sisemine intressimäär on määr, millega diskonteeritakse oodatavad tulevased laekumised võlainstrumenti eeldatava kehtivusaja või vajadusel lühema perioodi jooksul täpselt võlainstrumenti esmasel kajastamisel mõõdetud bruto bilansilisse väärtusesse (võttes arvesse kõiki makstud või saadud tasusid, mis on sisemise intressimäära olemuslikeks komponentideks, tehingukulutusi ja muid lisatasusid või allahindlusi, kuid jättes arvestusest välja eeldatavad tulevased krediidikahjumid). Intressitulu kajastatakse kasumi- ja muu koondkasumi aruandes kirjel „Finantstulud“.

Finantsvarade ja -kohustiste jaotus kategooriatesse on toodud lisas 8.

Finantsvarade väärtuse langus

Äriühing moodustab reservi korrigeeritud soetusmaksumuses mõõdetavatesse võlainstrumentidesse tehtud investeeringute ja rendinõuete eeldatava krediidikahjumi (*Expected Credit Loss*) katteks. Finantsinstrumendi eeldatava krediidikahjumi summat uuendatakse igal aruandekuupäeval, et see peegeldaks pärast instrumendi esmast kajastamist toimunud krediidiriski muutusi.

Äriühing kasutab ostjate vastu tekkinud nõuete ja rendinõuete nende kehtivusajal eeldatava krediidikahjumi kajastamiseks standardis IFRS 9 sätestatud lihtsustatud meetodit. Kui Äriühingul tekib vajadus moodustada allahindlus nõuetele ostjate vastu ja rendinõuetele, siis allahindluse summa võrduks nõuete kehtivusaja jooksul eeldatavalt tekkiva krediidikahjumiga. Nimetatud varade eeldatava krediidikahjumi hindamiseks kasutatakse ajaloolist krediidikahjumi kogemust, mida korrigeeritakse konkreetsete deebitoridega seotud tegurite, üldiste majandustingimuste, aruandekuupäeval finantsvarale rakenduvate tegelike ja prognoositavate tingimuste ja nende suuna hinnanguga ning vajadusel ka raha ajaväärtusega. Kehtivusaja jooksul eeldatav krediidikahjum on eeldatav krediidikahjum, mis tuleneb kõigist finantsinstrumendi kehtivusajal võimalikest kohustuste täitmata jätmise juhtudest.

Kõikidele teistele finantsinstrumentidele kajastab Äriühingul allahindluse kehtivusaja jooksul eeldatava krediidikahjumi summas, kui nende krediidirisk on pärast esmast kajastamist oluliselt suurenenud. Kui finantsinstrumendi krediidirisk ei ole pärast esmast kajastamist oluliselt suurenenud, kajastab Äriühingul sellele allahindluse 12 kuu jooksul eeldatava krediidikahjumi summas.

Finantsvara krediitlikvaliteet on langenud, kui on toimunud üks või mitu sündmust, mis avaldavad selle finantsvara eeldatavatele tulevastele rahavoogudele negatiivset mõju. Finantsvara krediitlikvaliteet on langenud, kui leiab aset vähemalt üks järgnevatest sündmustest:

- a) emitendi või deebitori olulised finantsraskused;
- b) lepingu rikkumine, nt kohustuse mittetäitmine;
- c) deebitori laenuandja(te) poolt deebitorile tema finantsraskustega seotud majanduslikel või lepingulistel põhjustel järeleandmis(t)e tegemine, mida muul juhul ei oleks tehtud;
- d) deebitori pankrot või muu finantsalane restruktureerimine või
- e) finantsvara aktiivse turu kadumine finantsraskuste tõttu.

Eelnevast sõltumata loeb Äriühing kohustuse mitte täidetuks, kui finantsvara on enam kui 90 päeva maksetähtaja ületanud, välja arvatud juhul, kui Äriühingul on toetavaid argumente, miks sellest pikem maksetähtaja ületamine on põhjendatud.

Finantsvarade mahakandmine

Äriühing kannab finantsvara maha, kui ilmneb teavet selle kohta, et tehingu vastaspoolel on tõsiseid rahalisi raskusi või finantsvara bilansilise väärtuse katmiseks ei ole realistlikke väljavaateid, nt kui tehingu vastaspoole suhtes on kuulutatud välja likvideerimismenetlus või pankrot ja Äriühingu juhtkonna hinnangul on summade laekumine ebatõenäoline. Ka siis, kui vara on maha kantud, võib Äriühing jätkata võla sissenõudmist, kasutades selleks oma võlgade sissenõudmisprotseduuridest tulenevaid meetmeid ning vajadusel ka õigusnõustajate abi. Laekunud, kuid varasemalt mahakantud summad, kajastatakse kasumi- ja muu koondkasumi aruandes.

Finantskohustised

Kõiki finantskohustisi (võlad tarnijatele, võlakirjad, muud lühi- ja pikaajalised kohustised) mõõdetakse esmasel kajastamisel õiglasel väärtusel ja hiljem korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Finantskohustis liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on bilansipäevale järgneva 12 kuu jooksul või Äriühingul puudub tingimusteta ühepoolne õigus lükata kohustise tasumist edasi hilisemaks kui 12 kuud pärast aruandekuupäeva. Lühiajaliseks liigitatakse ka võlakirjadega seotud kohustised, mille tagasimakse tähtaeg on aruandekuupäevale järgneva 12 kuu jooksul. Samuti kajastatakse lühiajalistena võlakirjadega seotud kohustusi, mida võlakirjade märkijal oli õigus aruandekuupäeval lepingutingimuste rikkumise tõttu koheselt sisse nõuda.

Finantskohustiste kajastamise lõpetamine

Äriühing lõpetab finantskohustiste kajastamise siis, kui Äriühingu kohustised on rahuldatud, lõpetatud või aegunud. Finantskohustise eemaldamisel finantsseisundi aruandest kajastatakse kohustise bilansilise maksumuse ja tema eest makstud tasu vahet kasumi- ja muu koondkasumi aruandes tulu või kuluna. Kui finantskohustisega seotud tingimustes toimub oluline muutatus, lõpetatakse esialgse finantskohustise kajastamine ning arvele võetakse muudetud tingimustega finantskohustis. Sellisel juhul finantskohustise eemaldamisel finantsseisundi aruandest kajastatakse esialgse ja uue kohustise bilansilise maksumuse vahet kasumi- ja muu koondkasumi aruandes tulu või kuluna.

1.10 Finantsvarade ja finantskohustiste saldeerimine

Finantsvarasid ja finantskohustisi saldeeritakse ja esitatakse finantsseisundi aruandes netosummas ainult juhul, kui Äriühingul on juriidiliselt rakendatav õigus kajastatud summasid saldeerida ja Äriühing kavatseb neid varasid saldeerida või realiseerida vara ja tasuda kohustise samaaegselt. Juriidiliselt rakendatav õigus ei tohi olla sõltuv tulevatest sündmustest ja peab olema rakendatav tavapärase äritegevuse käigus ning ka

tehingupartneri poolsete lepingurikkumiste, maksejõuetuse ning pankroti korral.

1.11 Osakapital ja kohustuslik reservkapital

Osad on kaasatud omakapitalis. Uute osade emiteerimisega seotud kulutused arvestatakse maha omakapitalist eeldusel, et tegemist on vältimatute lisakuludega, mis on otseselt tehinguga seotud.

Äriühingu peamine eesmärk on luua ainuosanikule väärtust majandusnäitajate ja tööstusharu arengute kaudu, et tagada konkurentsivõime ja luua eeldused pikaajalise jätkusuutliku kasumlikkuse saavutamiseks. Omakapitali ja varade suhe 0,51 viitab Äriühingu heale pikaajalisele maksevõime positsioonile.

Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule ja Äriühingu põhikirjale on Äriühing kohustatud moodustama kohustusliku reservkapitali. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab 1/10 osakapitalist. Vastavalt ainuosaniku otsusele võib kohustuslikku reservkapitali kasutada kahjumi katmiseks, samuti osakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid ainuosanikule. Lähtudes eelnevate aastate kasumi jaotamise ettepanekutest ning ainuosaniku poolt tehtud kasumi jaotamise otsusest ületab Äriühingu kohustuslik reservkapital seaduses ja põhikirjas sätestatud miinimummäära andes täiendava finantsstabiilsuse ettevõtte majandustegevusele.

1.12 Seotud osapooled

Äriühing on 100% riigi omandis olev ettevõtte, mille seotud osapoolte hulka kuuluvad:

(a) Isikud või selle isiku lähedased pereliikmed, kes on seotud aruandva (majandus) üksusega, juhul kui see isik: (IAS 24.9 (a)):

- (i) omab kontrolli või ühist kontrolli aruandva (majandus) üksuse üle;
- (ii) omab olulist mõju aruandeüksusele; või
- (iii) on aruandva majandusüksuse juhtkonna võtmeisikud või aruandva majandusüksuse emaettevõtte.

(b) Ettevõtte on seotud aruandva ettevõttega, kui rakendub üks järgmistest tingimustest (IAS 24.9 (b)):

- (i) Ettevõtte ja aruandev Ettevõtte on sama kontserni liikmed (st et iga emaettevõtte, tütarettevõtte ja kaastütarettevõtte on seotud teistega).
- (ii) Üks Ettevõtte on teise Ettevõtte sidusettevõtte või ühisettevõtte (või selle kontserni liikme sidusettevõtte või ühisettevõtte, mille liige on teine üksus).
- (iii) Mõlemad ettevõtted on sama kolmanda isiku ühisettevõtted.
- (iv) Üks ettevõtte on kolmanda üksuse ühisettevõtte ning teine ettevõtte on kolmanda üksuse sidusettevõtte.
- (v) Ettevõttel on töösuhtejärgsete hüvitiste plaan aruandva Ettevõtte või iga sellega seotud ettevõtte töötajate kasuks. Juhul kui aruandval ettevõttel on endal selline plaan, siis on kasusaavad töötajad ise seotud aruandva ettevõttega.
- (vi) Ettevõtet kontrollib või kontrollib ühiselt punktis (a) määratletud isik.
- (vii) Punktis (a) (i) määratletud isikul on Ettevõttele oluline mõju või ta on ettevõtte (või ettevõtte emaettevõtte) juhtivpersonali liige.
- (viii) Ettevõtte või ükskõik milline grupi liige, mille osaks see on, osutab aruandva Ettevõtte või aruandva Ettevõtte emaettevõtte juhtivtöötajatele olulisi teenuseid.

Täpsem informatsioon tehingutest seotud osapooltega on toodud lisas 15.

1.13 Maksustamine ja edasilükkunud tulumaks

Vastavalt kehtivale seadusandlusele Eestis ettevõtete jaotamata kasumile rakendatav tulumaksumäär on 0%, mistõttu Äriühingu finantsseisundi aruandes ei ole edasilükkunud tulumaksu nõudeid ja kohustusi. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt. Dividendidena jaotatud kasumi maksumääraks on 20/80 väljamakstavalt netosummalt. Teatud tingimustel on võimalik saadud dividende jaotada edasi ilma täiendava tulumaksukuluta. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat Äriühingu tulumaksu kajastatakse kohustusena ja kasumi- ja muu koondkasumi aruandes tulumaksukuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse. Tulumaksu tasumise kohustus tekib dividendide väljamaksele järgneva kuu 10. kuupäeval.

Alates 2019. aastast on võimalik dividendide väljamaksetele rakendada maksumäära 14/86. Seda soodsamat maksumäära saab kasutada dividendimaksele, mis ulatub kuni kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendide väljamakseni, mis on maksustatud 20/80 maksumääraga. Kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendimakse arvestamisel on 2018.a. esimene arvesse võetav aasta. Finantsseisundi aruandes ei kajastata tingimuslikku tulumaksukohustust, mis tekiks jaotamata kasumist dividendide väljamaksmisel. Maksimaalne tulumaksukohustus, mis kaasneks jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisel, on esitatud aastaaruande lisades.

1.14 Dividendid

Dividende kajastatakse nende välja kuulutamisel jaotamata kasumi vähendusena ning kohustisena ainuosaniku vastu.

1.15 Rahavoogude aruanne

Rahavooge klassifitseeritakse rahavoogudeks äri, investeerimis- ning finantseerimistegevusest. Finantsaruannete koostamisel on rahavood äritegevusest kajastatud kasutades kaudset meetodit, rahavood investeerimis- ning finantseerimistegevusest on kajastatud kasutades otsemeetodit.

1.16 Sündmused pärast aruandekuupäeva

Korrigeerivad sündmused – need, mis tõendavad aruandekuupäeval eksisteerinud asjaolusid, kajastatakse Äriühingu lõppenud aruandeaasta finantsseisundi- ning kasumi- ja muu koondkasumi aruandes. Mittekorrigeerivad sündmused – need, mis ei ole seotud aruandekuupäeval eksisteerinud asjaoludega ning on esitatud aastaaruande lisades.

Lisa 2. Müügitulu

(tuhandetes eurodes)

	01.01.2019- 31.12.2019	01.01.2018- 31.12.2018
Renditulu		
Renditulu lennukite rendist	9 029	7 932
Renditulu lennukite tööriistade ja varuosade rendist	73	6
Tulu kliendilepingutest		
Lennukite varuosade müük	0	125
Kokku	9 102	8 063

Lennukite kasutusrendilepingute keskmine kestus on 12-13 aastat. Äriühingul on võimalik lõpetada kasutusrendilepingud ennetähtaegselt vastavalt järgmistele tingimustele:

- 2016. aasta märtsis sõlmitud (esimesed kolm lennukit) - pärast kolme aasta möödumist, millele lisandub etteteatamise periood 12 kuud;
- 2016. aasta augustis (neljas lennuk) ning 2018. aastal sõlmitud (seitsmes lennuk) - pärast kahe aasta möödumist, millele lisandub etteteatamise periood 12 kuud;
- 2017. aastal sõlmitud (viies ja kuues lennuk) – peale kahe aasta möödumist, millele lisandub etteteatamise periood 12 kuud, kusjuures rentnikul on õigus lõpetada lepingud ennetähtaegselt samadel tingimustel.

Äriühing sõlmis 2019. aastal lennukite tööriistade ja varuosade rendilepingud Regional Jet OÜ'ga. Tööriistade ja varuosade kasutusrendilepingute pikkus on 5 aastat. Nii Äriühingul kui ka rentnikul on õigus leping lõpetada kuue kuu pikkuse etteteatamisega. Lisainformatsioon väljarenditavate varade kohta on toodud lisa 6.

Mittekatkestatavate kasutusrentide tuleviku rendimaksete summa lepingutähtaegade alusel:

31. detsembri seisuga	2019		2018	
	Lennukid	Tööriistad ja varuosad	Lennukid	Tööriistad ja varuosad
< 1 aasta	9 576	211	9 030	6
1-5 aastat	24 600	777	35 204	8
> 5 aastat	18 300	0	25 655	0
Kokku renditulud	52 476	988	69 889	14

Lisa 3. Renditeenuse osutamisega seotud kulud

(tuhandetes eurodes)

	01.01.2019- 31.12.2019	01.01.2018- 31.12.2018
Lennukite amortisatsioonikulu	4 957	4 071
Kokku	4 957	4 071

Lennukite rendilepingute algusest on jooksvad hoolduskulud kohustatud katma rentnik, välja arvatud kapitaalsed hooldusreservide kulud, mis tulenesid lennukite kasutamisest enne rendilepingute algust.

Põhivarana kajastatud lennukite tööriistade ja varuosade varakogumil aruandeperioodil amortisatsioonikulu ei tekkinud. Renditava vara kulumi tekkimine ja selle suurus olulisel määral sõltuvad varadega seotud rendilepingute tingimustest. Vastavalt 2019. aastal sõlmitud rendilepingutele tööriistade ja varuosade loomuliku kulumise ja nende väärtuse langusega seotud riski kannab rentnik (rentnik kohustub tagastama vara rendileandjale samas seisukorras nagu on rentnikule väljastatud ning vara hävinemise korral asendada seda omal kulul samaväärsel varaga), seega tööriistade ja varuosade varakogumi lõppväärtuse on ligilähedane soetusmaksumusele ning olulisi müügikulutusi vara realiseerimisega ei kaasne, mistõttu 2019. aastal amortisatsioonikulu ei tekkinud (lisa 16).

Lisa 4. Mitmesugused tegevuskulud

(tuhandetes eurodes)

	01.01.2019- 31.12.2019	01.01.2018- 31.12.2018
Teenused	186	221
Juhatuse ja nõukogu tasud	38	38
Muud kulud	3	14
Kokku	227	273

Tasusid maksti kolmele nõukogu liikmele (kuni 02.05.2017 neljale nõukogu liikmele) ja kahele juhatuse liikmele. Äriühingus puudusid aruandeperioodil lepingulised töötajad.

Lisa 5. Finantstulud ja -kulud

(tuhandetes eurodes)

	01.01.2019- 31.12.2019	01.01.2018- 31.12.2018
Intressitulu finantsvaradelt	113	169
Intressitulu finantskohustistelt (kasutades sisemise intressimäära meetodit)	0	77
Kasum valuutakursi muutustest	153	341
Finantstulud kokku	266	587
Intressikulu	-861	-664
Muud finantskulud	-99	-32
Finantskulud kokku	-960	-696
Finantstulud ja -kulud kokku	-694	-109

Lisa 6. Materiaalne põhivara
(tuhandetes eurodes)

	Lennukid	Lennukite parendused	Lennukite tööriistad ja varuosad	Ettemaksed uute lennukite osade ees	Kokku
Soetusmaksumus					
Saldo 31.12.2017	62 676	821	0	9	63 506
Lisandumised	10 070	2 670	0	0	12 740
Ümberklassifitseerimine	0	9	0	-9	0
Saldo 31.12.2018	72 746	3 500	0	0	76 246
Lisandumised (lisa 17)	0	698	1 812	0	2 510
Saldo 31.12.2019	72 746	4 198	1 812	0	78 756
Akumuleeritud kulum ja allahindlused					
Saldo 31.12.2017	-3 674	-45	0	0	-3 719
Amortisatsioonikulu	-3 727	-344	0	0	-4 071
Saldo 31.12.2018	-7 401	-389	0	0	-7 790
Amortisatsioonikulu (lisa 17)	-4 521	-436	0	0	-4 957
Saldo 31.12.2019	-11 922	-825	0	0	-12 747
Jääkmaksumus 31.12.2018	65 345	3 111	0	0	68 456
Jääkmaksumus 31.12.2019 (lisa 17)	60 824	3 373	1 812	0	66 009

Lennukipark	Keskmine vanus	Lennukite arv
Bombardier, CRJ-900	8 aastat (kasutatud)	2
Bombardier, CRJ-900	7 aastat (kasutatud)	1
Bombardier, CRJ-900	7 aastat (kasutatud)	1
Bombardier, CRJ-900	10 aastat (kasutatud)	2
Bombardier, CRJ-900	11 aastat (kasutatud)	1

2019. aasta septembris ostis Äriühing Nordicalt lennukite varuosade ja tööriistade varakogumi eesmärgiga rentida soetatud vara Regional Jet'ile. Eelmainitud varakogumi soetusmaksumus vastas turuhinna kriteeriumitele. Informatsioon tööriistade ja varuosadega lepinguliste renditingimuste kohta on toodud lisades 2 ja 3. Tehinguga ei kaasnenud pooltevahelised raha liikumised: vastavalt ostu-müügi lepingu ja sellega kaasneva poolte vastastikute nõuete tasaarvlemise lepingu tingimustele tasaarveldas Äriühing soetatud varade maksumuse Nordica lennukite rendimaksete nõuetega.

Tulenevalt varuosade ja tööriistade varakogumi rendilepingu tingimustest ei tekkinud aruandeaastal lennukite tööriistadel ja varuosadel kulumit. Täpsem informatsioon põhivarana kajastatud tööriistade ja varuosade kohta on toodud lisas 3.

2019. aasta jooksul tehti suuremahulisi hooldustöid kuuele lennukile kokku summas 1 239 tuhat eurot (2018. aastal – 4 190 tuhat eurot), millest Äriühing kajastas lennukite parendusena 698 tuhat eurot (2018. aastal – 2 679 tuhat eurot) ning ülejäänud 541 tuhat eurot (2018. aastal – 1 511 tuhat eurot) oli rentniku osa, mis vähendas kogunenud hooldusreservi kohustist.

Tulevased investeerimiskohustused

Äriühing koostöös Nordica ja Regional Jet OÜ'ga on välja töötanud kapitaalsete hooldustööde teostamise kava, milles tuuakse välja järgmise üheksa aasta Äriühingu poolset hinnangulised kulud seondult seitsme kasutatud lennuki plaanitud hooldustöödega. Teostatud kapitaalsed hooldustööd kajastatakse põhivarana, mille kasulik eluiga on võrdne nende kasutuseaga. Hooldusplaan kajastab Äriühingu tuleviku investeeringukohustusi summas 24 599 tuhat eurot (2018. aastal – 22 974 tuhat eurot).

Lisa 7. Raha ja raha ekvivalendid

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018
Raha ekvivalendid: deposiidid (alla 3 kuu)		
Piiranguteta	7 316	6 773
Piirangutega	862	1 087
Raha: raha pangakontodel		
Piirangutega	11 718	8 814
Raha ja raha ekvivalendid kokku (lisa 8)	19 896	16 674

Piiranguteta raha ja raha ekvivalentide all on kajastatud Äriühingu vabad rahalised vahendid. Piirangutega raha sisaldab rentniku ettemakseid lennukite hooldustööde reservide ja tagatisdeposiitide eest. Vastavalt Äriühingu rendilepingutele on rentnik kohustatud korraldama nõutud hooldustööde teostamise ning seejärel on õigus nõuda teostatud tööde proportsionaalses ulatuses kulude hüvitamist Äriühingus hoitavast hooldusreservide kontolt. Hooldustööde reservi makstakse igakuiselt kindlaksmääratud summadena ja rendilepingus on sätestatud rendileandja õigus neid korrigeerida iga aasta jaanuaris, tuginedes tegelikule lennukite kasutusmäärade eelmisel aastal. 2019. aastal kogus Äriühingu rentnikult 3 220 tuhat eurot (2018. aastal – 4 020 tuhat eurot). Rahalisi vahendeid hoitakse eraldi pangakontodel, mida kasutatakse lennukite hooldusreservi tööde (*heavy maintenance events*) jaoks.

Osa Äriühingu pangakontodest on koormatud pandiga TrVh Collateral Agent OÜ (Advokaadibüroole Derling kuuluv võlakirjade tagatisagent) kasuks. Pangakontode pantimise nõue tuleneb 2017. ja 2018. aastal toimunud Äriühingu võlakirjade emissioonide tingimustest ning on otseselt seotud võlakirjade tagatistega. Täpsem informatsioon Äriühingu võlakirjade emissioonide ja võlakirjade lepinguliste tagatiste kohta on toodud lisas 14.

Lisa 8. Finantsinstrumendid

Finantsinstrumentide jaotus kategooriate lõikes (tuhandetes eurodes)

Finantsvarad	31.12.2019	31.12.2018
Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarad:		
Raha ja raha ekvivalendid (lisa 7)	19 896	16 674
Nõuded (lisa 9)	29	104
Kokku	19 925	16 778

Finantskohustised	31.12.2019	31.12.2018
Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantskohustised		
Võlakirjad (lisa 14)	27 750	31 250
Võlad tarnijatele (lisa 10)	163	1 367
Muud lühiajalised kohustised (lisa 13)	6 788	4 384
Muud pikaajalised kohustised (lisa 13)	5 168	5 933
Kokku	39 869	42 934

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate varade ja kohustiste õiglasel väärtused ei erine oluliselt nende seisuga 31.12.2019 Äriühingu finantsseisundi aruandes kajastatud väärtusest. Võlakohustiste korrigeeritud soetusmaksumus leitakse diskonteerides tulevasi lepingulisi rahavooge sisemise intressimääraga 4% (Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend § 48-9).

Finantsvarade ja finantskohustiste jääkväärtus, millest on maha arvatud allahindlused, on ligilähedane nende õiglasele väärtusele.

Finantsvarade krediitkvaliteet (tuhandetes eurodes)

Äriühing rakendab kõigi ostjate vastu tekkinud nõuete eeldatava krediitkahjumi kajastamisel standardis IFRS 9 sätestatud lihtsustatud meetodit, mis lubab moodustada allahindluse reservi kehtivusaja jooksul eeldatava krediitkahjumi summas. Selleks et hinnata eeldatavat krediitkahjumit, jagatakse nõuded ostjate vastu ühiste krediidiriski tunnuste ja tähtaja ületanud päevade alusel gruppidesse. Hindamispõhimõtteid on kirjeldatud arvestusmeetodite lõigus „Finantsvarade väärtuse langus“ (lisa 1.9).

Seisuga 31.12.2019 Äriühingul puudub ostjate vastu tekkinud nõuete eeldatav krediitkahjum.

	Maksetähtaeg saabumata	Maksetähtaega ületanud päevade arv	Kokku
Seisuga 31.12.2019 (lisa 9)		0-30	
Oodatav krediidikahjumi määr	0%	0%	
Nõuded ostjate vastu	28	0	28
Eeldatav krediidikahjum	0	0	0
Seisuga 31.12.2018 (lisa 9)		0-30	
Oodatav krediidikahjumi määr	0%	0%	
Nõuded ostjate vastu	61	42	103
Eeldatav krediidikahjum	0	0	0

Kui finantsvara ei ole tähtaega ületanud ja selle väärtus ei ole langenud, siis hinnatakse selle krediidikvaliteeti sõltumatute krediidireitingu agentuuride poolt kreditoridele antud reitingute alusel (kui vastaspoolele on reiting antud).

Raha arvelduskontodel ja hoiused reitingute lõikes*	31.12.2019	31.12.2018
Aa2	8 178	8 605
Baa1	11 718	8 069
Kokku	19 896	16 674

* Moody's krediidireitingud

Lisa 9. Nõuded ja ettemaksed (tuhandetes eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018
Nõuded ostjate vastu	28	103
Lühiajalised intressinõuded	1	1
Nõuded kokku (lisa 8)	29	104
Maksude ettemaksed	90	93
Käibemaksu tagastusnõuded	19	11
Ettemaksed	2	3
Ettemaksed kokku	111	107
Kokku	140	211

Lisa 10. Võlad ja ettemaksed
(tuhandetes eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018
Võlad tarnijatele	163	1 367
Ettemaksed	0	3
Võlad ja ettemaksed kokku (lisa 8)	163	1 370

Lisa 11. Osakapital

	31.12.2019	31.12.2018
Osakapital (eurodes)	1 000 000	1 000 000
Osade arv	1 000 000	1 000 000
Osa nominaalväärtuses (eurodes)	1	1

Sissemakse osakapitali oli kajastatud ühingu registreerimisel 9. oktoobril 2015 aastal. Ülekursina sissemakstud summa oli 31 000 tuhat eurot. Äriühingu jaotuskõlbulik omakapital seisuga 31.12.2019.a. ja maksimaalne kaasnev tulumaksukohustus dividendide väljakuulutamisel on toodud lisa 19.

Dividendide jaotamiseks on vajalik otsus ainuosaniku koosolekult ning Äriühingu jaotatava kasumi olemasolu. Samuti tuleks arvesse võtta Äriühingu kasumit, eeldatavaid tulemusi, finantsseisundit ja investeerimisvajadusi. Kuna Äriühing on algusjärgus, siis vastavalt omanike ootustele ei ole omanik ette näinud dividendide maksmist Äriühingu esimestel algusaastatel.

Vastavalt omaniku ootustele on Äriühingu kui rahvusvahelises õhusõidukite pikaajalises liisinguäris tegutseva investeerimisettevõtte optimaalseks omakapitali proportsiooniks tööstusharule tüüpiliselt ja väljaantud võlakirjade tingimustest lähtuvalt vahemik 25%-50% koguvaradest, millest Äriühing oma finantsplaanide koostamisel lähtub.

31.12.2019 seisuga on antud suhe 52%, arvestades omakapitali 44 833 tuhat eurot ning koguvarade summat 86 045 tuhat eurot (31.12.2018 seisuga – 49%, arvestades omakapitali 41 607 tuhat eurot ning koguvarade summat 85 341 tuhat eurot).

Lisa 12. Tulevaste perioodide tulu
(tuhandetes eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018
Tulevaste perioodide tulud	1 343	797
Kokku	1 343	797

Lennukite rendilepingutest tulenev renditulu kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt. 2017. aastal sõlmitud rendilepingute kohaselt kahaneb igakuine rendimakse summa alates 61. kuust. Rendimakse ja lineaarsel meetodil arvutatud renditulu vahe kajastatakse tulevaste perioodide tulude all.

Lisa 13. Muud kohustised

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018
Pikaajalised kohustised		
Hooldusreserv - hinnanguline tagasimakse periood on 24 kuud (lisa 16)	4 185	4 988
Tagatisdeposiidid (hinnanguline tagasimakse periood on üle 5 aasta)	983	945
Kokku (lisa 8)	5 168	5 933
Lühiajalised kohustised		
Hooldusreserv - hinnanguline tagasimakse periood on 12 kuud (lisa 16)	6 788	3 244
Müügi ja tagasirendi kohustis – kuulub tasaarveldamisele järgmise 12 kuu jooksul	0	1 140
Kokku (lisa 8)	6 788	4 384

31.12.2018 seisuga kajastatud muud kohustised tulenesid lennuki müügi-tagasirendi lepingu tingimustest ning olid tasaarveldatud 2019. aastal lennuki rendilepingutest tulenevate rendimaksetega.

Tagatisdeposiidid on lepingulised tagasimakstavad ühekordsed deposiidid, mida rentnik maksab Äriühingule, maandades rentniku maksejõuetusega seotud riski.

Nii hooldusreservid kui ka tagatisdeposiidid vastavad rendileandja finantskohustistele, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses (kasutades sisemise intressimäära meetodit). Äriühingu hoolduskavas esitatud eeldatavate tulevaste väljamaksete kohaselt on hooldusreservide hüvitamisperiood 2 aastat ning 2020. aastal tuleb hüvitada 62% reservist. Tagatisdeposiitide tagasimaksmise eeldatav periood on 2027.-2029. aasta.

Lisa 14. Emiteeritud võlakirjad

(tuhandetes eurodes)

Perioodil 2017-2018. on Äriühing emiteerinud võlakirju 35 miljonit eurot, millest 50% märkis AS LHV Pank ja 50% märkisid AS LHV Varahalduse poolt hallatavad fondid:

- 2017. võlakirjade märkimine: 12,5 miljonit eurot – AS LHV Pank, 12,5 miljonit eurot – AS LHV Varahaldus;
- 2018. võlakirjade märkimine: 5 miljonit eurot – AS LHV Pank, 5 miljonit eurot – AS LHV Varahaldus.

Emiteeritud võlakirjade alusvaluutaks on euro. Äriühing on kohustatud tegema kupongiintressimakseid kaks korda aastas. Emiteeritud võlakirjad on amortiseeruvad, kuna lisaks kupongiintressidele peab Äriühing maksma tagasi ka võlakirja põhiosa.

Emiteeritud võlakirjad	Intressimäär	Summa
Emiteerimine 2017	2,85%	25 000
Tagasiostmine 2017		-1 250
Saldo 31.12.2017		23 750
Emiteerimine 2018	2,85%	10 000
Tagasiostmine 2018		-2 500
Saldo 31.12.2018 (lisa 8)		31 250
Emiteerimine 2019		0
Tagasiostmine 2019		-3 500
Saldo 31.12.2019 (lisa 8)		27 750

Intressikohustus emiteeritud võlakirjadelt

Tekkepõhine intressikohustus 31.12.2017	141
2018. aasta intressikulu	664
2018. aastal välja makstud	-668
Tekkepõhine intressikohustus 31.12.2018	137
2019. aasta intressikulu	861
2019. aastal välja makstud	-879
Tekkepõhine intressikohustus 31.12.2019	119

Emiteeritud võlakirjad tagasiostutähtaja järgi:

31.12.2019 seisuga	< 1 aasta	1-5 aastat	> 5 aastat	Tagastamise tähtaeg
Võlakirjade tagasiost (emiteeritud 2017)	2 500	10 000	6 250	18.04.2025
Võlakirjade tagasiost (emiteeritud 2018)	1 000	4 000	4 000	18.12.2026
Võlakirjade tagasiost kokku	3 500	14 000	10 250	
31.12.2018 seisuga	< 1 aasta	1-5 aastat	> 5 aastat	Tagastamise tähtaeg
Võlakirjade tagasiost (emiteeritud 2017)	2 500	12 500	6 250	18.04.2025
Võlakirjade tagasiost (emiteeritud 2018)	1 000	5 000	4 000	18.12.2026
Võlakirjade tagasiost kokku	3 500	17 500	10 250	

	< 48 kuud	> 48 kuud
Intressimäär (aastas)	2,85%	6k Euribor + 2,65%

Võlakirjade tagatised on alljärgnevad:

- registerpant kuuele lennukile Bombardier CRJ900 („tagatud lennukid“);
- tagatud lennukite ja majandustegevuse kindlustusnõuete pant ja tingimuslik loovutus;
- tagatud lennukite hooldus- ja teiste tavapäraste lennunduses nõutavate reserve (eraldi kontodel olevad vahendid) pant;
- tagatud lennukite rendilepingust tulenevate nõuete pant ja tingimuslik loovutamine tagatisena.

Võlakirjade tagatiseks seatud lennukite jääkväärtus finantsseisundi aruandes

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018
Lennukite arv	6	6
Lennukite jääkmaksumus	51 693	55 348

Võlakirjalepingute tingimused muuhulgas nõuavad tagatiseks seatud lennukite kuurendi, hooldusreservi ja tagatisdeposiidi maksete laekumist LHV pangakontodele. Eelnimetatud pangakontod olid panditud võlakirjade tagatisagendi TrVh Collateral Agent OÜ kasuks. Panditud kontode jäägid on Äriühingu finantsseisundi aruandes kajastatud rahana (lisa 7). Panditud arvelduskontodel puuduvad otsesed raha kasutamise piirangud, v.a lepingus konkreetselt sätestatud alusel (nt kui Äriühing peaks sattuma makseraskustesse). Äriühingu intressikandvad kohused ei tohi ületada 50% panditud lepingute väärtusest iga kalendriaasta viimase päeva seisuga, vastaselt korral võivad võlakirjainvestorid küsida Äriühingult lisatagatise tähtajalise tagatisdeposiidi näol (1 880 tuhat eurot aruande kinnitamise seisuga). Täpsem informatsioon võlakirjade lisatagatise kohta on toodud lisa 18. Äriühingu finantsraskuste korral on panditud kontode kasutamine piiratud ning lubatud on üksnes sihtotstarbeline raha kasutamine – eelkõige lennuki hooldustööde hüvitiste väljamaksed sama lennukiga seotud hooldusreservi kontolt. Seisuga 31.12.2019 panditud kontode hulka kuulusid esimese kuue lennuki rendi, hooldusreservi ja tagatisdeposiidi makseteks määratud pangakontod.

Panditud LHV arvelduskontode jäägid

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018
Lennukite kuurendi maksed	2 283	1 228
Lennukite hooldusreservi maksed	7 452	5 515
Lennukite tagatisdeposiidid	1 136	1 136
Kokku panditud arvelduskontode jäägid	10 871	7 879

Äriühing on võlakirjade tingimustes võtnud kohustuse järgida ka muid finantseerimistingimusi (*financial covenant*), millele peavad vastama Äriühingu majandusnäitajad võlakirjade tingimustes sätestatud tähtaegadel. Äriühing kinnitab, et aruandeaastal ei ole võlakirjalepingute finantseerimistingimusi rikutud.

Lisa 15. Seotud osapooled

(tuhandetes eurodes)

Aruandeperioodi jooksul seotud osapoolte tehingud hõlmavad tehinguid riigi omanduses oleva äriühingutega (Nordic Aviation Group AS ja Regional Jet OÜ) ning ettevõtetega, kes osutavad juhtimis- ja õigusbiteenust (Advokaadibüroo TRINITY OÜ).

	31.12.2019		31.12.2018	
	Nõuded	Kohustised	Nõuded	Kohustised
Muud riigi omandis olevad ettevõtted	28	11 956	104	11 433
Ettevõtted, kes osutavad juhatuse liikme teenuseid	0	14	0	77
Kokku	28	11 970	104	11 510

	01.01.2019-31.12.2019		01.01.2018-31.12.2018	
	Müügid	Ostud	Müügid	Ostud
Muud riigi omandis olevad ettevõtted ja Äriühingu kontrolli all olevad üksused*	9 099	2 510	8 032	12 707
Ettevõtted, kes osutavad juhtimisteenust	0	107	0	199
Kokku	9 099	2 617	8 032	12 906

* Müügid sisaldavad lennukite, lennukite tööriistade ja varuosade rendimakseid. Ostud sisaldavad lennuki ning lennuki tööriistade, varuosade ja Hooldusreservi tööde soetust.

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused	01.01.2019-31.12.2019	01.01.2018-31.12.2018
Arvestatud tasu	28	28

Tegev- ja kõrgema juhtkonna koosseisu kuuluvad Äriühingu juhatuse ja nõukogu liikmed. Juhatuse liikmetega sõlmitud kokkulepped ei näe ette hüvitist lepingu lõppemise või muude töösuhte lõppemise järgsete hüvitiste korral.

Seotud osapooltega tehtud tehingute avalikustatav standard sisaldab laialdasemat avalikustamisraamistikku kui Eesti finantsaruandluse standard RTJ 15.

Lisa 16. Finantsriskide juhtimine
(tuhandetes eurodes)**Finantsriskid**

Äriühingu tegevus toob kaasa mitmesuguseid finantsriske: tururisk (sh välisvaluuta risk, rahavoo ja õiglase väärtuse intressirisk ning hinnarisk), krediidirisk ja likviidsusrisk. Finantsriskide juhtimise eesmärk on finantsriskide leevendamine ja finantstulemuste volatiilsuse vähendamine.

Krediidirisk kajastab potentsiaalset kahju, mis tuleneb vastaspoole suutmatusest täita õigeaegselt endale võetud kohustusi Äriühingu ees. Äriühingu esmaseks riskiks on, et rentnik ei maksa rendilepingust tulenevaid regulaarsete suuremahuliste hooldustööde makseid. Kõik olemasolevad lennukite rendilepingud, mille Äriühing on sõlminud, näevad ette hooldusreservide kogumise eurodes. Hooldusreserv on sisuliselt rentniku ettemaks, katmaks tulevaste regulaarsete suuremahuliste hoolduste (Hooldusreservi tööde) kulusid (lisa 13). Seepärast võib hooldusreservi ebapiisavus suurendada rentniku krediidiriski. 31.12.2019 seisuga oli hooldusreservi maksete alalaekumise suurus 4 820 tuhat eurot. Äriühingu pangakontole laekunud hooldusreservi jääk 11 254 tuhat eurot seisuga 31.12.2019 katab Nordica osa järgmise 1,3 aasta planeeritavast Hooldustööde maksumusest. Krediidiriski leevendamiseks rakendatav meede on uute sõlmitavate rendilepingute jaoks nõutav tagatisraha. Tööriistade ja varuosade rendilepingutega seotud krediidiriski leevendab asjaolu, et vastavalt lepingutingimustele väljarenditava vara kulumise ja hävinemise riisiko on läinud rentnikule (lisa 3).

Intressimäära risk on finantsinstrumentide tuleviku rahavoogude muutuse risk, mis tuleneb turu intressimäärade muutustest. Turu intressimäärade muutused mõjutavad peamiselt Äriühingu pikaajalisi intressikandvaid võlakirju. Osa eelnimetatud kohustistest on fikseeritud intressimääraga: 2017. emiteeritud võlakirjade intressimäär on fikseeritud kuni 30.04.2021, 2018. emiteeritud võlakirjade intressimäär – kuni 31.12.2022. Pärast 4. aasta möödumisest vastavate võlakirjade emiteerimisest rakendatakse ujuvat intressimäära 2,65% + 6k Euribor.

Likviidsusrisk on oht, kus Äriühing ei suuda täita rahalisi kohustusi rahavoo puudujäägi tõttu. Äriühingu likviidsusrisk on tihedalt seotud rendilepingutest tuleneva krediidiriskiga, kuna enamik Äriühingu nõudeid tekib ühe rentniku vastu. Riski maandamiseks on võimalik kasutada lennukite rendilepingute alusel saadud tagatisraha. Lisaks Äriühing jooksvalt kontrollib Nordica igakuiste rendimaksete tähtajalisust, et võla tekkimisel koheselt reageerida ning vajadusel tagatist rakendada. Tähtajaks laekumata hooldusreservimaksed ei mõjuta Äriühingu likviidsuse lühiajalises perspektiivis, kuna aruandeaasta lõpu seisuga kogutud reserv katab rohkem kui järgmise 12 kuu reservivajadust. Pikaajalises perspektiivis kasutab Äriühing hooldusreserviga seotud likviidsusriski maandamiseks samuti rendilepingute alusel saadud tagatisraha ning vajadusel peatab hooldusreservist kompensatsiooni väljamakseid kuni hooldusreservi lepingulised nõuded on täidetud.

Järgnev likviidsusanalüüs näitab Äriühingu finantsvarade ning lühi- ja pikaajaliste finantskohustiste jaotumist tähtajaliselt:

Finantsvarad	Intress	<1 kuu	1-3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	üle 5 aasta	Kokku	Väärtus finantsseisundi aruandes
31.12.2019 seisuga								
Intressi mittekandvad		29	0	6 037	4 355	1 326	11 747	11 747
Intressikandvad	1,3%-2,0%	0	7 316	862	0	0	8 178	8 178
Kokku		29	7 316	6 899	4 355	1 326	19 925	19 925

Finantskohustised	Intress	<1 kuu	1-3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	üle 5 aasta	Kokku	Väärtus finantsseisundi aruandes
31.12.2019 seisuga								
Intressi mittekandvad		42	2	7 018	4 355	1 326	12 743	12 119
Intressikandvad	2,85%	0	0	3 500	14 000	10 250	27 750	27 750
Kokku		42	2	10 518	18 355	11 576	40 493	39 869

Finantsvarad	Intress	<1 kuu	1-3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	üle 5 aasta	Kokku	Väärtus finantsseisundi aruandes
31.12.2018 seisuga								
Intressi mittekandvad		0	104	2 223	5 265	1 326	8 918	8 918
Intressikandvad	1,9%	0	6 773	1 087	0	0	7 860	7 860
Kokku		0	6 877	3 310	5 265	1 136	16 778	16 778

Finantskohustised	Intress	<1 kuu	1-3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	üle 5 aasta	Kokku	Väärtus finantsseisundi aruandes
31.12.2018 seisuga								
Intressi mittekandvad		0	1 367	3 310	5 265	1 326	11 268	10 544
Intressikandvad	2,85%	0	0	3 500	17 500	10 250	31 250	31 250
Kokku		0	1 367	6 810	22 765	11 576	42 518	41 794*

*Finantskohustiste hulka ei arvestata lisas 13 toodud müügi ja tagasirendi kohustist seisuga 31.12.2018 summas 1 140 tuhat eurot, kuna summa kuulus tasaarveldamisele rentniku poolt tehtavate rendimaksetega.

Äriühingu finantsseisundi aruandes „Raha ja raha ekvivalentide“ kirje all kajastuv summa on likviidsusanalüüsis jagatud 3-12-kuulisteks ja pikaajalisteks finantsvaradeks. Formaalselt eelnimetatud finantsvara vastab kõikidele raha ja raha ekvivalentide kriteeriumitele ning selle ebatavaline esitus riskianalüüsi tabelis ei tulene Äriühingu lepingulistest raha kasutamise piirangutest. Samas eelseisvad lennukite Hooldusreservi tööde kohustused oluliselt määravad Äriühingu pangakontodel oleva raha

kasutamise poliitikat. Lisas 7 toodud piirangutega raha on rentniku Hooldusreservi tööde ettemaksed, mis vastavalt Hooldusreservi tööde plaanile kuuluvad Hooldusreservi tööde hüvitamiseks järgmise 2 aasta jooksul, kuid mitte varem kui alates 2020. aasta teistest kvartalist ning samal aastal peab toimuma üle 60% planeeritud hüvitiste väljamaksetest. Hooldusreservi tööde plaan kuulub oluliste juhtkonna hinnangute hulka, mille kohta lisainformatsioon on toodud lisas 17. Tagatisdeposiitide väljamaksmiseks ettenähtud raha kajastub riskianalüüsis üle 5 aasta finantsvarana.

Äriühing on valuutariski osas avatud nii tehingu- kui ka konverteerimise riskile. Hooldustööde ja varuosade hinnakujunduseks kasutatav standardvaluuta on USA dollar. Sõltuvalt USD/EUR kursimuutustest võib see kaasa tuua olukorra, kus nõuetekohaselt kavandatud ja kogutud hooldusreservid (hooldustöödeks, mis võivad toimuda alles mitme aastat pärast) ei pruugi katta hoolduskulude tegelikku maksumust, mis tuleneb EUR/USD vahetuskursist. Seda riski saab leevendada tööstusharus tavapärase valuutariski maandamise kokkulepetega, aga ka üldiselt pideva valuutakursi muutuste jälgimise ja lepinguliste hooldusreservide õigeaegse suurendamisega juhul kui selleks tekib vajadus. Sõltuvalt rentniku finantsolukorrast ei pruugi nimetatud potentsiaalne valuutarisk omada Äriühingu jaoks mingit olulist mõju. Äriühing on senises tegevuses kasutanud USD riski maandamiseks nn loomulikku riskimaandust (*natural hedge*), kus ühing hoiab deposiidis piisava koguse USD-e, mis katab ettenähtava hooldusvajaduse lähiaastatel. Raamatupidamislikult tähendab selline riskimaandus küll USD nõrgenedes finantskulu, samas äriplaani ja pikaajalise eelarve kontekstis tasandab seda bilansiväliste pro-rata kohustuste (lisa 1.5) vähenemine, kuna USD odavnedes vähenevad ka USD põhised hoolduskulud. USD 1%-line tugevnemine või nõrgenemine EUR suhtes mõjutaks 2019. aasta kasumi- ja muu koondkasumi aruande lõpptulemit keskmiselt 82 tuhande euro võrra.

Lisa 17. Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud

Finantsaruannete koostamiseks on kasutatud mitmeid hinnanguid ja eeldusi, mis mõjutavad finantsaruannetes kajastatud varasid ja kohustisi. Kuigi need hinnangud põhinevad juhtkonna parimatel teadmistel praeguste sündmuste ja tegevuste kohta, võivad tegelikud tulemused nende hinnangute põhjal erineda.

Materiaalse põhivaraobjekti kasuliku eluea ja lõppväärtuse kindlaksmääramiseks kasutatakse juhtkonna hinnanguid vara tegeliku kasutamise perioodi kohta. CRJ-900 lennukite hinnanguline jääkväärtus oli keskmiselt 2 300 tuhat eurot. Tegevusala kogemus on näidanud, et varade tegelik kasutusaeg on osutunud mõnikord pikemaks või lühemaks, kui nende eeldatav kasulik eluiga. Põhivarana kajastatud tööriistade ja varuosade hinnanguline lõppväärtus on 1 812 tuhat eurot, mis võrdub varade soetusmaksumusele, ja eeldatav müügiga seotud kulutuste summa on ebaoluline (lisa 6). Seisuga 31. detsember 2019 oli Äriühingu põhivarade bilansilise maksumuse jääk 66 009 tuhat eurot, aruandeperioodi amortisatsioonikulu oli 4 957 tuhat eurot (lisa 6).

Äriühingu rendilepingute liigitus kapitalirendiks või kasutusrendiks sõltub juhtkonna hinnangutest. Rendilepingute liigitamiseks viib juhtkond läbi juhtumipõhised hinnanguid, võttes arvesse rendilepingute tingimusi ja muid majanduslikke tegureid. Aruandeperioodil kehtinud rendilepingud klassifitseeruvad kasutusrendiks.

Rentniku hooldusreservi ettemaksed liigitatakse lühi- ja pikaajalisteks lähtuvalt juhtkonna poolt kinnitatud hooldusreservi hüvitamise plaanile (Hooldusreservi tööde eest makstavad hüvitised), mis uuendatakse iga kalendriaasta alguses koostöös rentnikuga tuginedes lennukite eeldatava kasutamise statistikale (lennatud tunnid ja tsüklid). Planeeritud lennukite kasutamises võib üldjuhul esineda ebamäärase, kuna sellele avaldavad mõju Hooldusreservi tööde teostatavad partnerid ning lennunduse igapäevased opereerimise vajadused ja riskid, mis omakorda sõltuvad paljudest välistest teguritest nagu ilm, tööjõuturg, rentniku kliendilepingud jms. Seega tegelik Hooldusreservi tööde teostamise aeg võib erineda planeeritud Hooldusreservi tööde graafikust, mistõttu ka hooldusreservi hüvitamise tegelik periood ei pruugi vastata varem avalikustatud liigitusele.

Lisa 18. Sündmused pärast aruandekuupäeva

2020. aasta märtsis seadis Äriühing LHV pangakonto tagatisdeposiidi summas 1 880 tuhat eurot emiteeritud võlakirjade täiendava tagatisena (lisa 14) AS LHV Panga ja AS LHV Varahalduse kasuks. Tagatisdeposiit on sõlmitud üheks aastaks intressiga 0,10% aastas. Lisatagatiseks deponeeritud raha kasutamine on deposiidi lepingulise tähtaja lõpuni piiratud.

2020. aasta algusest maailma majandust raputav nn koroonaviiruse levik ja sellega kaasnenud reisipiirangud mõjutasid negatiivselt kogu lennundussektorit. Lennundusturul pandeemia tõttu tekkinud makseraskused ja ebakindlus võivad tingida olulisi muudatusi Äriühingu juhtkonna hinnangutes. Tundlikumad alad on rentnikuga seotud krediidirisk ning lennukite turuväärtus. Äriühingu lennukid ja lennukite varuosad on kajastatud finantsseisundi aruandes soetusmaksumuses, kuid drastiline turuhinna muutus võib tuua kaasa Äriühingu kõnealuste varade jääkväärtuse korrigeerimist 2020. aasta jooksul. Pikaajaliselt võivad viirusepuhangu negatiivsete mõjude all kannatada Äriühingu rentaablus ja rendilepingutest tulenevad rahavood. Hetkel ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata Äriühingule avaldatud raskete majandustingimuste mõju, kuna olukord muutub ja areneb kiiresti üle maailma. Äriühingul on olemas erinevad arengustenaariumid juhaks kui kriis kestab 3 kuud või isegi 12 kuud. Samas on Äriühingu majandusseis hea ja peab kriisile vastu eelkõige kuna Äriühingul on madal võlatase ja madalad jooksvad kulud. Näiteks kui lennundusvarahalduses on tavapärane võla/omakapitali suhe 2,9x, s.t et võlga on 2,9 korda rohkem, kui omakapitali, siis TVH puhul on see suhe 0,9. Tuginedes eeltoodule kinnitab Äriühing, et käesoleva aastaaruande kuupäeva seisuga on jätkusuutlikult tegutsev ettevõtte ning suudab täita kõiki oma kohustusi.

Lisa 19. Tingimuslikud kohustused

Äriühingu jaotuskõlbulik omakapital seisuga 31.12.2019 on 12 533 tuhat eurot, mis võrdub 2019. aasta aruandeaasta puhaskasumi ja eelmiste perioodide jaotamata kasumiga. Dividendide väljakuulutamisel oleks maksimaalne kaasnev tulumaksukohustus summas 2 507 tuhat eurot (lisa 11).

Maksuhalduril on õigus kontrollida ettevõtte maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intressid ning trahvi. Ettevõtte juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata ettevõttele olulise täiendava maksusumma.

Ettevõtte ülemineku nõue

2018. aastal esitasid AS Estonian Air (pankrotis) endised töötajad Harju Maakohtus menetletavas kohtuvaidluses AS Nordic Aviation Group vastu (tsiviilasi nr 2-17-3370) nõude ka Äriühingule. Kohus kaasas Äriühingu menetlusse (kaas)kostjana.

Hagejad on esitanud kostjate vastu järgmised nõuded: 1) tuvastada, et ettevõtte, mille kaudu AS Estonian Air (pankrotis) tegutses, on ettevõtte ülemineku korras läinud üle Aktsiaseltsile Nordic Aviation Group ja Osaühingule Transpordi Varahaldus, ning 2) mõista solidaarselt kostjatelt välja töösuhtest tulenevad nõuded kogusummas ca 1 560 tuhat eurot.

Järgmised kohtuistungid nimetatud asjas toimuvad 02.06.2020 ja 04.06.2020 ning I astme kohtulahend tehakse tsiviilasjas tõenäoliselt 2020. aasta jooksul. Äriühingu juhatus peab esitatud nõuet otsituks ning tuginedes Äriühingu õigusnõustajate poolt antud hinnangutele alusetuks ning põhjendamatuks.

Juhatus ja nõukogu liikmete allkirjad

Juhatus on koostanud Osaühingu Transpordi Varahaldus tegevusaruande ja raamatupidamise aastaaruande 31. detsembril 2019 lõppenud perioodile.

Tõnis Tamme	Juhatus liige	27.03.2020
-------------	---------------	------------

Ergo Blumfeldt	Juhatus liige	27.03.2020
----------------	---------------	------------

Nõukogu on läbi vaadanud juhatuse koostatud majandusaasta aruande (lk 2-39), sealhulgas tegevusaruande ja raamatupidamise aastaaruande ning on kinnitanud selle ainuosanikule esitamiseks.

Maigi Pärnik-Pernik	Nõukogu esimees	27.03.2020
---------------------	-----------------	------------

Kaupo Raag	Nõukogu liige	27.03.2020
------------	---------------	------------

Katrin Andre	Nõukogu liige	27.03.2020
--------------	---------------	------------

KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK

Osaühingu Transpordi Varahaldus puhaskasum perioodil 01. jaanuar 2019 - 31. detsember 2019 oli 3 226 447 eurot.

Juhindudes äriseadustiku §179 teeb juhatus ettepaneku kanda Osaühingu Transpordi Varahaldus 2019. majandusaasta kasum 3 226 447 eurot eelnevate perioodide jaotamata kasumi arvele.

Lugupidamisega,

Ergo Blumfeldt

Tõnis Tamme

Juhatuse liige

Juhatuse liige

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Transpordi Varahalduse OÜ osanikule

Arvamus

Oleme auditeerinud Transpordi Varahalduse OÜ (edaspidi ka „Ettevõtte“) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2019 ning kasumi- ja muu koondkasumi aruannet, rahavoogude aruannet ja omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt ettevõtte finantsseisundit seisuga 31. detsember 2019 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas raamatupidamise seadusega ja rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidus.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (eetikakoodeks (EE)), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt eetikakoodeksi (EE) nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhatus vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet.

Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahkneb raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhatuse ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhatus vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas raamatupidamise seadusega ja rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidus ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhatus peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhatus kohustatud hindama ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on rakendatav, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhatus kavatseb kas ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ettevõtte raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeaudiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeaudiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Me kasutame auditi osana vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali aluse andmiseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, väaresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhatuse arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhatuse poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

27. märts 2020

/digitaalselt allkirjastatud/

Erki Usin
Vandeaudiitor nr. 496
AS Deloitte Audit Eesti
Tegevusluba nr. 27